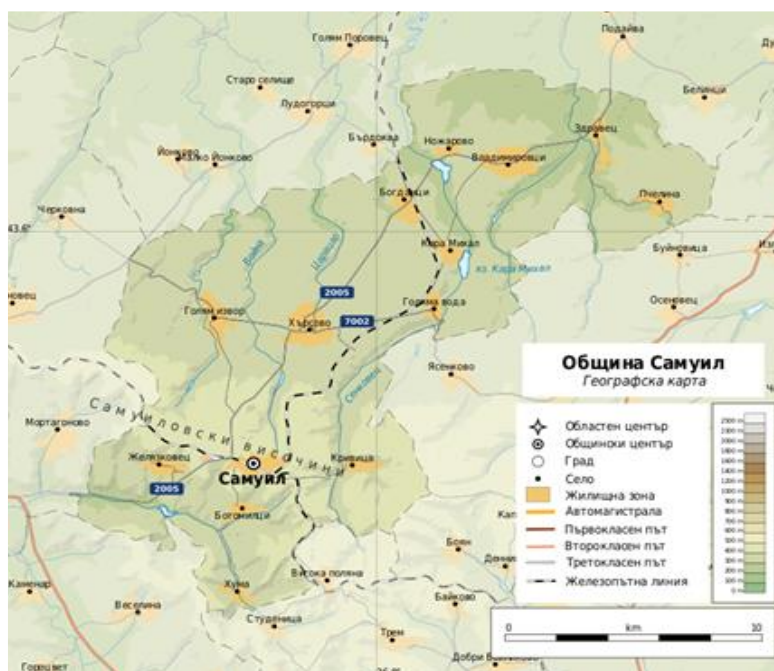

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА НА ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА САМУИЛ ЗА ПЕРИОДА 2021-2027 г.

АВГУСТ 2024 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ	3
ВЪВЕДЕНИЕ.....	5
МЕТОДИКА	7
МЕЖДИННА ОЦЕНКА	
I. ОБЩИ УСЛОВИЯ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПЛАНА ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ И ПРОМЕНИ В СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКОТО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА САМУИЛ В ПЕРИОДА 2021 – 2023 ГОДИНА.....	9
II. ОЦЕНКА НА ПЪРВОНАЧАЛНИТЕ РЕЗУЛТАТИ ОТ ИЗПЪЛНЕНИЕТО ...	40
III. ОЦЕНКА НА СТЕПЕНТА НА ПОСТИГАНЕ НА СЪОТВЕТНИТЕ ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ НА ПИРО	51
IV. ОЦЕНКА НА ЕФЕКТИВНОСТТА И ЕФИКАСНОСТТА НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ РЕСУРСИ	54
V. ОЦЕНКА НА КАЧЕСТВОТО НА ОРГАНИЗАЦИЯТА ПО ИЗПЪЛНЕНИЕТО И МОНИТОРИНГА НА ПИРО.....	60
ОБОБЩЕНИ ИЗВОДИ	62
ПРЕПОРЪКИ	65
СПИСЪК НА ТАБЛИЦИТЕ, ГРАФИКИТЕ, СХЕМИТЕ	66

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ

АЗ – Агенция по заетостта
АНКПР - Актуализирана национална концепция за пространствено развитие
АПИ – Агенция „Пътна инфраструктура“
БАБХ – Българска агенция по безопасност на храните
БД – Басейнова дирекция
ВЕИ – възобновяеми енергийни източници
ВиК – водоснабдяване и канализация
ВОМР – водено от общностите местно развитие
ГД ГРАО - Главна дирекция „Гражданска регистрация и административно обслужване“
ДМА – дълготрайни материални активи
ДБ – държавен бюджет
ДБТ – Дирекция „Бюро по труда“
ДГ – детска градина
ДГС/ДЛС – Държавно горско/ловно стопанство
ДСП – Домашен социален патронаж/ Дирекция „Социално подпомагане“
ЕЗФРСР - Европейски земеделски фонд за развитие на селските райони
ЕИП – Европейско икономическо пространство
ЕО – екологична оценка
ЕС – Европейски съюз
ЕСИФ - Европейски структурни и инвестиционни фондове
ЕСФ – Европейски социален фонд
ЕФРР – Европейски фонд за регионално развитие
ЗООС – Закон за опазване на околната среда
ЗРР – Закон за регионалното развитие
ЗЗ – защитени зони
ЗМ – защитени местности
ЗТ – защитени територии
ИАОС – Изпълнителна агенция по околна среда
ИСУН – Информационна система за управление и наблюдение
ИТИ – Интегрирани териториални инвестиции
ИТП – Интегриран териториален подход
ИТС – Интегрирана териториална стратегия
ИТСРСЦР – Интегрирана териториална стратегия за развитие на Северен централен район
КИТИ – Концепция за интегрирани териториални инвестиции
МБАЛ – Многопрофилна болница за активно лечение
МДТ – Местни данъци и такси
МЗ – Министерство на здравеопазването
МИГ – Местна инициативна група
МРРБ – Министерство на регионалното развитие и благоустройството
МТСП – Министерство на труда и социалната политика
МО – Междинна оценка
МОН – Министерство на образованието и науката
МОСВ – Министерство на околната среда и водите
МСП – малки и средни предприятия
НИРД – научно-изследователска и развойна дейност
НПВУ – Национален план за възстановяване и устойчивост
НПО – неправителствени организации
НСИ – Национален статистически институт

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Самуил
2021-2027 г.

НСОРБ – Национално сдружение на общините в Република България
НСРР – Национална стратегия за регионално развитие
НУ – Начално училище
НЧ – Народно читалище
NUTS – обща класификация на териториалните единици за статистически цели, прилагана от ЕВРОСТАТ за регионите в Европейския съюз
ОБ – общински бюджет
ОДЗ – Областна дирекция „Земеделие“
ОП – Оперативна/и програма/и
ОПЕУТП – Оперативна програма „Електронно управление и техническа помощ“
ОПОС – Оперативна програма за околна среда
ОСИ - Отдел „Статистически изследвания“
ОСП – Обща селскостопанска политика
ОПИК – Оперативна програма за иновации и конкурентоспособност
ОПНОИР – Оперативна програма за наука и образование за интелигентен растеж
ОПНИИДИТ – Оперативна програма за научни изследвания, иновации и дигитализация за интелигентна трансформация
ОПР – Общински план за развитие
ОПРР – Оперативна програма за развитие на регионите
ОПРЧР – Оперативна програма за развитие на човешките ресурси
ОПТС – Оперативна програма за транспортна свързаност
ОПХОМП – Оперативна програма за храни и/или основно материално подпомагане
ОУ – основно училище
ОУП – общ/и устройствен/и план/ове
ПИРО – План за интегрирано развитие на община
ПКИП - Програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията“
ПМДРА – Програма за морско дело, рибарство и аквакултури
ПО – Програма „Образование“ / Последваща оценка
ПОС – Програма „Околна среда“
ППЗРР – Правилник за прилагане на Закона за регионалното развитие
ПРР – Програма „Развитие на регионите“
ПРСР – Програма за развитие на селските райони
ПРЧР – Програма „Развитие на човешките ресурси“
ПСПВ – пречиствателна станция за питейни води
ПСОВ - пречиствателна станции за отпадъчни води
ПТП – Програма „Техническа помощ“
ПХОМП – Програма „Храни и основно материално подпомагане“
ПЧИ – преки чужди инвестиции
РБ – Република България / Републикански бюджет
РДГ – Регионална дирекция по горите
РЗИ – Регионален център по здравеопазване
РИОСВ - Регионална инспекция по околната среда и водите
РСЗ – Регионална служба по заетостта
РСР – Регионален съвет за развитие
СЦР – Северен централен район
СПРЗСР – Стратегически план за развитие на земеделието и селските райони
СУ – средно училище
ТБО – твърди битови отпадъци/ такса битови отпадъци
ТГС – трансгранично сътрудничество

ВЪВЕДЕНИЕ

Докладът обобщава резултатите от междинната оценка (МО) на изпълнението на Плана за интегрирано развитие на община (ПИРО) Самуил 2021-2027 г. за първите три години от неговото действие и прилагане. Междинната оценка е изготвена на основание чл. 33 от Закона за регионалното развитие (ЗРР) и чл. 26 от Правилника за прилагане на ЗРР (ППЗРР). Съгласно нормативните изисквания за реализацията на стратегическите документи за регионално и пространствено развитие се извършва междинна оценка в средата на периода на тяхното действие.

Планът за интегрирано развитие е документ, който определя средносрочните цели и приоритети на община Самуил в съответствие с Интегрираната териториална стратегия за развитие на Северен централен район и Общия устройствен план на общината.

Планът за интегрирано развитие на община Самуил за периода 2021 – 2027 г. е приет от Общинския съвет с Решение № 14.264 от 30.09.2020 г., на основание чл. 21, ал. 1, т. 12 от ЗМСМА и на основание чл.23, т.1 и чл.24, т.1 от Закона за регионалното развитие, във връзка с чл.21, ал.1 от Правилника за прилагане на ЗРР.

Планът за интегрирано развитие е разработен за срок от 7 години, които съвпадат с програмния период на ЕС. Като стратегически документ той обвързва сравнителните предимства, ресурси и потенциал на местно ниво с ясно дефинирана визия, цели и приоритети, насочени към устойчиво, интегрирано развитие, по-добро качество на живот и по-висок жизнен стандарт за хората. Документът е съобразен със специфичните условия, ред и изисквания за прилагане на редица нормативни документи, свързани с местното самоуправление, териториалното устройство, кадастъра, опазването на околната среда, насърчаване на инвестициите, устойчиво развитие на туризма и други.

Междинната оценка е част от триадата оценки – „предварителна-междинна-последваща“, като всяка от тях е функция на предходната и се стреми да подобри качеството на стратегическия документ и резултатността в постигане на целите му. Предварителната оценка на ПИРО е изготвена при неговото разработване през 2021 г.

Основната цел на ПИРО на община Самуил за периода 2021-2027 г. е стимулиране на устойчив растеж и осигуряване на пространствена, времева и фактическа координация и интеграция на различни политики и ресурси, за трайно подобряване на икономическото, социалното и екологичното състояние на общинската територия, съгласно чл. 13, ал. 2 от ЗРР. ПИРО е разработен и се прилага за цялата територия на общината.

Съгласно нормативните изисквания на ЗРР, настоящият Доклад за междинна оценка включва:

1. оценка на степента на постигане целите и устойчивостта на резултатите;
2. оценка на общото въздействие;
3. оценка на ефективността и ефикасността на използваните ресурси;
4. изводи и препоръки относно провеждането на политиката за регионално и местно развитие.

Първите три елемента са свързани с анализ и оценка на различните аспекти от изпълнението, докато финалният включва изводи и препоръки за подобряване на организацията и реализацията на плана.

Първият елемент е свързан с общ преглед на проектите и инициативите с принос към плана – реализирани или в процес на реализация в рамките на отчетния период 2021-2023 г. Систематизирани са различни проекти и инициативи и е определена тяхната принадлежност към приоритетните области и цели на ПИРО.

Вторият компонент оценява степента в изпълнението на целите и приоритетните области, като надгражда оценката на първоначалните резултати. Стойностите на систематизираните проекти и инициативи са обобщени в обща финансова оценка за

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Самуил
2021-2027 г.

изпълнението на ПИРО. В този елемент са сравнени актуалните и целевите стойности на индикаторите, заложените в плана.

Преценката на ефективността и ефикасността на изпълнението се аргументира от съотношението между направените разходи и постигнатите ползи в рамките на целите и приоритетните области. Този трети компонент синтезира информацията за проектите и индикаторите от предните части и добавя обзор на предприетите действия по изпълнението и наблюдението на ПИРО.

Четвъртият елемент отразява най-важните констатации относно идентифицираните проблемни области и ограничители на развитието на местно ниво, попречили на изпълнението на плана през първите три години от неговото прилагане. Изводите са ориентирани спрямо трите основни теми в оценката: проекти и инициативи; индикатори; действия по изпълнението и наблюдението на плана.

Конкретните препоръки са базирани на изводите и са насочени към подобряване процеса на реализация на ПИРО в оставащия период на неговото действие до 2027 г.

Междинната оценка има за цел да установи как са използвани обществените ресурси, каква е ефикасността на извършените интервенции, в каква степен са потвърдени предвидените резултати и постигнати заложените цели. Тя проучва факторите за регистрирания успех или неуспех на намеренията за промяна, прави обобщени изводи за устойчивостта на резултатите и осигурената продължителност на въздействията.

Междинната оценка е предприето действие за анализ на провеждането и резултатите от определен брой инициативи, които се осъществяват в повече или по-малко, формализирана методологична и институционална рамка с оглед на отчитането и/или подобряването на определени публични дейности, по-специално посредством сравняване на резултатите с поставените цели и с използваните средства и ресурси.

Междинната оценка включва анализ и оценка на изпълнението на целите и приоритетите, релевантността на ПИРО и капацитета за организация и координация на отговорните за неговото прилагане органи.

Целта на настоящата междинната оценка е да осигури независима и актуална информация за постигнатите резултати от реализацията на Плана за интегрирано развитие на община Самуил за първите три години от неговото прилагане 2021-2023 г. Оценката следва да направи необходимите изводи и препоръки за подобряване на управлението и координацията по изпълнение на заложените цели и приоритети за оставащия период на неговото действие до 2027 г.

За постигането на тези цели са изпълнени следните задачи:

- Оценка на първоначалните резултати от изпълнението на ПИРО и степен на постигане на съответните цели;
- Оценка на ефективността и ефикасността на използваните ресурси;
- Изследване на промените във вътрешната и външната среда в контекста на прилагане и реализация на заложените мерки и дейности в ПИРО;
- Актуален преглед за съответствие и приложимост на заложените цели и приоритети със социално-икономическите условия и фактори на средата;
- Изводи и препоръки за оптимизиране на въздействието на ПИРО.

Основните критерии, които са използвани при междинната оценка са критериите за приложимост, обоснованост, ефективност, ефикасност, въздействие и устойчивост.

В изготвянето и обсъждането на проекта на настоящия Доклад за междинна оценка на изпълнението на Плана за интегрирано развитие на община Самуил за периода 2021-2027 г. участваха представители на Общинската администрация, независими експерти и различни заинтересовани страни.

МЕТОДИКА

Избраната методика е насочена към постигане на обективност на междинната оценка относно първоначалните резултати от реализацията на ПИРО, стратегията и мерките за координация на документа през първите три години от неговото прилагане. Направени са съответните изводи, обобщения и препоръки за оптимизация и подобряване на работата по изпълнение на плановия документ за оставащия период на неговото действие до 2027 г.

I. ЕТАПИ НА МО - Оценка на ПИРО премина последователно през следните етапи:

➤ **ПРОУЧВАНЕ:** На този етап беше създадена организацията за провеждане на междинната оценка и беше събрана базова информация и статистически данни за нуждите на анализа и оценката.

За целите на проучването бяха използвани справки, информация от различни институции и консултации с Общинска администрация – Самуил.

➤ **АНАЛИЗ И ОЦЕНКА:** На този етап беше извършено обобщаване, анализ и оценка на събраните данни, факти и информация. Изготвена беше междинна оценка на изпълнението на ПИРО, резултатите от която са описани в настоящия доклад. Извършен е подробен анализ и оценка на промените в социално-икономическото развитие на общината, изпълнението на целите и приоритетите на плана и капацитета на отговорните за неговото прилагане органи. Направени са съответните изводи, обобщения и препоръки за подобряване на работата по изпълнение на ПИРО за периода до края на неговото действие (2027 г.).

➤ **СЪГЛАСУВАНЕ И ПРИКЛЮЧВАНЕ:** Това е заключителния етап, свързан със съгласуване на Доклада от междинната оценка и направените констатации с Общинска администрация – Самуил. Направените допълнения, коментари и забележки от страна на администрацията са взети под внимание и са включени в доклада за междинната оценка.

II. МЕТОДОЛОГИЯ

За изготвяне на междинната оценка са използвани следните методи:

- Наблюдение – пряк метод за събиране на данни и информация;
- Проучване – проучване на документи, информация и данни от различни източници;
- Описание – описват се факти, данни, резултати, констатации, препоръки и изводи;
- Анализ и синтез – анализира се базовата входяща информация и данни и се обобщават резултатите за нивото на изпълнение на ПИРО;
- Оценка – оценява се степента на изпълнение, степента на постигане на заложените цели, ефективност и ефикасност на използваните ресурси и други;
- Сравнение – сравняват се данни, факти, показатели и резултати. На база на сравнението се правят изводи и препоръки;
- Работа в екип – съгласуваност, разпределение на задачите и пълен синхрон в действията на екипа за изготвяне на последващата оценка за изпълнение на ПИРО;
- Индексен метод - изравняване равнището на даден показател, заложен в ПИРО към неговото равнище в минал период или време, прието за база;
- Графичен метод – за изобразяване на данни, факти, тенденции чрез геометрически изображения на функционална зависимост с помощта на линии на равнината.

III. ИЗТОЧНИЦИ НА ИНФОРМАЦИЯ

За междинната оценка са използвани следните източници на данни и информация:

1. План за интегрирано развитие на община Самуил 2021-2027 г.;
2. Интегрирана териториална стратегия за развитие на СЦР 2021-2027 г.;
3. Годишни доклади за наблюдение изпълнението на ПИРО за 2021, 2022 и 2023 г.
4. Официални данни от Отдел „Статистически изследвания“ – Разград, ДБТ – Исперих, ДСП – Самуил, ОСЗ – Самуил, ОДЗ – Разград, РДГ – Русе, ДГС – Разград, РЗИ – Разград, БАБХ, ДФЗ и др. институции;
5. Справки, доклади и отчети на Община Самуил;

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Самуил
2021-2027 г.

6. Отчети за изпълнение на бюджета на община Самуил за периода 2021-2023 г.;
7. Планове и отчети за разходите по Капиталовите програми на Община Самуил за периода 2021-2023 г.
8. Справки и данни от ИСУН – Информационна система за управление и наблюдение на структурните инструменти на ЕС в България;
9. Интернет страници и портали: Община Самуил, ИСУН, НСИ, Инфостат, ГРАО, АЗ, ПУДООС и др.
10. Официални страници на УО на оперативните програми, финансирани от ЕС и др.

Междинната оценка на изпълнението на Плана за интегрирано развитие на община Самуил се фокусира върху аналитичен обзор и сравнителен анализ на резултатите и въздействието от неговото прилагане за периода 2021-2023 г., при отчитане на настъпилите социално-икономически и политически промени на местно, регионално и национално ниво, в светлината на промените в регионалната политика на ЕС и усложнената международна обстановка - пандемия, войни, миграция, икономически и финансови кризи.

Предмет на настоящата разработка е многостранното развитие на община Самуил, свързано с изпълнението на проекти и инициативи с принос към стратегията и програмата за реализация на ПИРО. Докато общинският план анализира и оценява състоянието и тенденциите на развитие в общината, междинната оценка обхваща социално-икономическото развитие от гледна точка на изпълнението на плана.

Докладът за междинна оценка е изготвен с натрупване на всички проекти, обекти и дейности, реализирани на територията на община Самуил от 2021 г. до 2023 г., включително приключените и в процес на изпълнение. По този начин констатациите на настоящия Доклад са неразделна част от общата оценка на общинското управление и реализация на Плана за първите три години от неговото прилагане. Констатациите на етапа на междинна оценка са основа за бъдещото стратегическо планиране в общината и подобряване на местното и регионално развитие до края на програмния период – 2027 г.

В цялостния процес на наблюдение и оценка на ПИРО при спазване на принципа за партньорство участват общинският съвет, кметът на общината, кметовете на кметства и кметските наместници, общинската администрация, социалните и икономическите партньори, неправителствените организации, представителите на гражданското общество и други заинтересовани страни.

Общинският съвет е орган за наблюдение на изпълнението на Плана за интегрирано развитие. Мониторингът и контролът на изпълнението са неразделна част от общия процес на реализиране на публични политики в Община Самуил. Предмет на наблюдение е изпълнението на целите и приоритетите, заложи в плана посредством реализацията на мерки и проекти/дейности и включените индикатори за оценка.

Системата за наблюдение и оценка осигурява ефективното изпълнение на плана с оглед постигане на целите за балансирано, устойчиво местно развитие и ефикасно разходване на ресурсите за реализация на определени проекти и дейности. Системата за наблюдение и оценка на изпълнението на плана обхваща и Програмата за неговата реализация, като отчита изпълнението на включените проекти и дейности по приоритети и мерки.

Чрез мониторинга на ПИРО се цели да се предостави на компетентните местни органи (Общински съвет – Самуил, Кмета на общината, служителите от общинска администрация), както и на всички заинтересовани страни (социално-икономически партньори и структури на гражданското общество), актуална информация за прогреса или липсата на напредък в изпълнението на поставените цели. В резултат на мониторинга, важен етап от който е междинната оценка, могат да се направят своевременни промени в начина на организация и изпълнение, в приоритетите и целите на ПИРО, който трябва винаги да следва актуалните теми и проблеми на обществото и политиките за тяхното разрешаване.

МЕЖДИННА ОЦЕНКА

I. ОБЩИ УСЛОВИЯ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПЛАНА ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ И ПРОМЕНИ В СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКОТО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА САМУИЛ В ПЕРИОДА 2021 – 2023 ГОДИНА

Анализ на факторите на средата

Изпълнението на ПИРО стартира в условия на усложнена социално-икономическа и политическа обстановка, белязана от непрекъснати световни и национални кризи.

Отчетният период 2021-2023 ще остане в историята с поредицата трудни, неспокойни и динамични години, поставили страната ни и българските общини на сериозни изпитания.

Извънредни ситуации, продължителна пандемия от коронавирус (COVID-19), военни конфликти в Украйна и Израел, постоянно вътрешнополитическо напрежение, нестабилност, многократни парламентарни избори и задълбочаващи се икономически, финансови и енергийни кризи. Всичко това оказва изключително негативно влияние на социално-икономическите процеси и забави изпълнението на важни общински проекти и дейности.

Глобалната здравна криза, породена от коронавируса, беше с трудно прогнозируеми измерения и наложи нови сценарии за бъдещето и промени в стратегическото планиране и в приоритетите на общинските политики. Предприети бяха мерки за ограничаване на заболяемостта и помощ за здравната система, за насърчаване на засегнатия бизнес и социална подкрепа в защита на най-уязвимите групи от населението.

Нарастващата политическа нестабилност у нас, тежката вътрешна икономическа криза и епидемична обстановка, се отразиха негативно на бизнеса, на покупателната способност и жизнения стандарт на населението. Ограниченията в начина на живот и неизбежните от това негативни икономически последици доведоха до рекорден ръст на инфлацията, повишаване на безработицата, поскъпване на цените на енергоносителите и храните от първа необходимост. Наложително се въведоха някои непопулярни мерки за икономии на ел. енергия. Увеличиха се непредвидените разходи в общинския бюджет.

Пандемията постепенно отшумява през 2022 година, когато започва войната в Украйна, предизвикала задълбочаване на икономическите и политически проблеми, допълнително усложнени от природни бедствия, множество протести, растяща инфлация, задълбочаваща се енергийна криза.

Българските общини бяха пряко засегнати от високата инфлация, от неочаквания и непредвидим ръст на цените на някои стоки и енергоносители. В тези условия се наложи динамична смяна на приоритетите, въвеждане на нови, непланирани мерки и значително увеличение на непредвидените разходи в общинските бюджети.

Политическата нестабилност с честа смяна на централната власт и служебни кабинети се задълбочи през 2023 г. с поредните предсрочни парламентарни избори и нов модел на управление с премиер на ротация. Инфлацията забавя темпове, но икономическата, политическа и социална кризи и обществено недоволство продължават да влияят върху местните приоритети и публичните финанси.

Последната отчетна година се характеризира със закъсняло приемане на държавен бюджет, неработещи оперативни програми за периода 2021-2027 г., неефективен Национален план за възстановяване и устойчивост, неприет Стратегически план за развитие на земеделието и селските райони. Всичко това се отразява негативно на резултатите от изпълнението на Плана за интегрирано развитие и трябва да бъде отчетено на етапа на МО.

Продължителната липса на възможности за кандидатстване за европейско финансиране забави изпълнението на голяма част от проектите, включени в ПИРО. Негативните демографски тенденции също оказваха силен натиск върху развитието на социалните системи и неблагоприятно влияние върху икономиката. Тези процеси наложиха преориентиране на

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Самуил
2021-2027 г.

ресурсите на общините, но и инвестиции в развитие на капацитета на администрациите за успешно справяне с проблемите и по-добро планиране. Въпреки това 2023 беше и годината, в която приключи битката с коронавируса. В тези условия през есента се проведеха и редовните избори за местна власт.

Новият мандат 2023-2027 г. съвпада по време с приключването на програмния период и предстои активна работа по наваксване на забавянето и постигане на съществен напредък в изпълнението на плановете за развитие. Общините са изправени пред предизвикателствата на дигиталната трансформация и зеления преход. Общите европейски политики трябва да бъдат успешно интегрирани във всички процеси, свързани с работата на администрациите.

Настоящият програмен период налага общините да реализират все повече проекти и дейности в партньорства с други общини, с научни организации и университети, с гражданския сектор. Този процес е свързан не само с придобиване на нови умения, но и с промяна на цялостния подход за стратегическо планиране и търсене на възможности за финансиране, чрез интегрирани териториални инвестиции. Не на последно място, подготовката за приемане на страната ни в еврозоната поставя както директни задачи на местните администрации, така и очаквания за активност от тяхна страна за доброто информироване на гражданите и гарантиране на спокойствието и сигурността.

Въпреки трудностите през целия отчетен период 2021-2023 година Община Самуил продължава да работи за изпълнение на предвидените проекти, мерки и дейности, насочени към подобряване състоянието на населените места, изграждане на съвременна инфраструктура, чиста околна среда, създаване на благоприятни условия за бизнеса, привличане на инвестиции, повишено качество на обществените услуги, по-добро образование, достъпно здравеопазване и обогатяване на културния живот.

Изпълнението на ПИРО се извършва при спазване принципите за законосъобразност, прозрачност и публичност, защита на обществените интереси, ефективно и целесъобразно използване на финансовия ресурс, включително за покриване на извънредните и непредвидени разходи. При анализиране на изпълнението на ПИРО в настоящия Доклад за междинна оценка са отразени настъпилите промени в условията на живот, оказващи пряко въздействие върху социално-икономическото развитие на община Самуил в периода 2021-2023 г.

Сравнителна характеристика

При анализиране и проследяване на условията за изпълнение на ПИРО в настоящия доклад за междинна оценка е направена сравнителна характеристика като са отчетени промените в основни показатели, оказващи въздействие върху социално-икономическото развитие на община Самуил. Направено е сравнение на стойностите на ключовите показатели през 2020 г. – базова преди прилагането на ПИРО и през отчетната 2023 г.

Демографските тенденции са важен показател за социално-икономическото състояние и перспективи за развитие на общината. Основни източници на информация и демографски данни са Националният статистически институт (НСИ) и Главна дирекция ГРАО чрез своята Национална база данни „Население”.

Данните за календарната 2023 г. не са публикувани от НСИ към момента на изготвяне на настоящия доклад за междинна оценка и анализът може да бъде извършен към наличната статистическа информация за 2022 г. Данните от ГРАО са актуални към 31.12.2023 г.

Община Самуил е една от 7-те общини в област Разград. През анализирания период тя запазва пето място по територия и шесто място по население в областта. В община Самуил в края на 2023 г. живеят 5862 души или 5,82% от населението на област Разград и 0,86% от населението на СЦР. Данните в Таблица 1 показват намаляване на населението във всички общини на територията на областта. Демографската криза в района се задълбочава.

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Самуил
2021-2027 г.

Таблица 1: Сравнителна характеристика на община Самуил и останалите общини в област Разград 2020-2023 г.

Район, област, община	Територия кв. км. за 2020 г. и 2023 г.		Население брой 31.12.2020 г. и 31.12.2023 г.		Гъстота на населението за души на кв. км. 2020 г. и 2023 г.	
	2020	2023	2020	2023	2020	2023
Република България	110372	110997	6916548	6445481	62,67	58,07
<i>Северен централен район</i>	14668	14797	764897	680359	52,15	45,98
Област Разград	2402	2412	109810	100696	45,72	41,75
Завет	274	274	8938	7793	32,62	28,44
Исперих	389	402	20142	18843	51,78	46,87
Кубрат	434	432	15410	13704	35,51	31,72
Лозница	241	241	8263	7602	34,29	31,54
Разград	652	652	45624	42507	69,98	65,19
Самуил	250	250	6365	5862	25,46	23,45
Цар Калоян	162	161	5068	4385	31,28	27,24

Източник: Национален статистически институт

Средната гъстота на населението в община Самуил (23,45 души на кв. км. за 2023 г.) е по-ниска от средните стойности за област Разград (41,75), СЦР (45,98 души на кв. км.) и средната гъстота за страната (58,07). В рамките на анализирания период средната гъстота на населението намалява във всички общини в областта.

По брой населени места (14), община Самуил се нарежда на пето място в област Разград. Структурата на общината се състои само от села: с. Богданци, с. Богомилци, с. Владимировци, с. Голям извор, с. Голяма вода, с. Желязковец, с. Здравец, с. Кара Михал, с. Кривица, с. Ножарово, с. Пчелина, с. Самуил, с. Хума, с. Хърсово. Броят на населените места се запазва непроменен в рамките на отчетния период 2020-2023 г. и селищната система е сравнително устойчива. Застрашено от обезлюдяване и изчезване е само село Кара Михал (под 50 жители към 2023 г.). Гъстотата на селищната мрежа е близка до средната за страната - 6 селища на 100 кв.км.

Съгласно йерархичната система на Националната концепция за пространствено развитие на България за периода 2013-2025 г., Самуил е определен на 5-то йерархично ниво. Това са малки общини със затруднено социално-икономическо развитие, разположени по периферията на района и централната му част т.нар. вътрешна периферия”.

Община Самуил е сред 20-те слабо урбанизирани общини (периферни общини) в Северен централен район. Слабо урбанизирана община (периферна) – на малък град или село (rural) е тази, при която над 50% от населението е в населени места под 5 хил. жители или общината е с център град под 5 хил. жители.

Можем да обобщим, че за трите изследвани години 2021-2023 г. община Самуил запазва позициите си в регионален план по отношение на териториалния обхват и броя на населението сред общините в област Разград.

Демографска характеристика

Демографските тенденции са важен показател за социално-икономическото състояние и перспективи за развитие на общината. Основни източници на информация и демографски данни са Националният статистически институт (НСИ) и Главна дирекция ГРАО чрез своята Национална база данни „Население”.

Влияние върху населението на община Самуил оказват световните и национални демографски процеси – интензивна емиграция, намалена брачност и раждаемост и нарастваща

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Самуил
2021-2027 г.

смъртност. В резултат на тези процеси се наблюдава трайна тенденция на намаляване и застаряване на населението в общината с близо 2% на година.

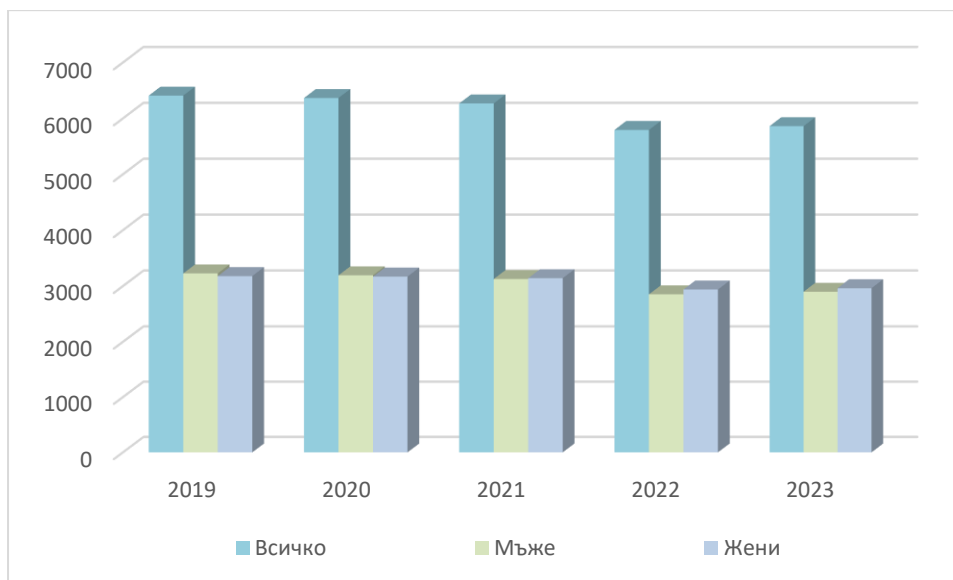
Таблица 2: Население в община Самуил 2019 – 2023 г.

Година	2019	2020	2021	2022	2023
Всичко	6408	6365	6269	5794	5862
Мъже	3228	3194	3127	2854	2899
Жени	3180	3171	3142	2940	2963

Източник: Национален статистически институт

По официални данни на НСИ към 31.12.2023 г. в община Самуил живеят 5862 души - с 1% или с 68 души повече от предходната 2022 г., но с 9% по-малко спрямо базовата 2019 г. Относителният дял на мъжете е 49%, а на жените 51%. Съотношението в половата структура на населението се изменя през отчетния период с лек превес на броя на жените спрямо мъжете.

Графика 1: Динамика на населението в община Самуил 2019-2023 г.

По данни от последното преброяване на населението към септември 2021 г. в община Самуил живеят 5885 души или с 1120 по-малко спрямо преброяването през 2011 г. Населението на общината намалява с 16% за десет години. Демографската криза засяга всички населени места. Жителите на общинския център – с. Самуил намаляват със 17% в периода 2011-2021 г. и са 1310 души. Най-големите села в общината: с. Самуил, с. Владимировци, с. Желязковец и с. Ножарово.

Урбанистичната класификация на общината към 2022 г. включва следните категории: 2 „средни села“ – Самуил и Владимировци (от 1000 до 2000 жители); 6 „малки села“ (от 250 до 1000 жители) – Богданци, Голям извор, Желязковец, Здравец, Ножарово и Хърсово и 6 „много малки села“ (до 250 жители) – Богомилци, Голяма вода, Кривица, Пчелина, Кара Михал и Хума. Селищната система като цяло е устойчива. Застрашено от обезлюдяване и изчезване е само село Кара Михал (под 50 жители към 2022 г.).

Данните в следващата Таблица 3 показват, че през 2023 г. населението в повечето населени места се увеличава спрямо предходната 2022 г., с изключение на селата: Богданци, Пчелина и Хърсово. Жителите на общинския център – с. Самуил намаляват с 9% или със 127 души в периода 2021-2023 г. Основните административни, промишлени, търговски, обслужващи и културни дейности в общината продължават да са концентрирани предимно в селата Самуил, Владимировци и Желязковец.

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Самуил
2021-2027 г.

Таблица 3: Население по населени места в община Самуил 2021-2023 г.

	2021	2022	2023
Община Самуил	6269	5794	5862
с. Богданци	413	377	364
с. Богомилци	272	215	218
с. Владимировци	1060	1008	1041
с. Голям извор	317	307	311
с. Голяма вода	230	204	213
с. Желязковец	608	542	545
с. Здравец	318	315	323
с. Кара Михал	66	42	51
с. Кривица	211	164	165
с. Ножарово	492	480	488
с. Пчелина	241	244	237
с. Самуил	1411	1283	1284
с. Хума	202	214	224
с. Хърсово	428	399	398

Източник: Национален статистически институт

Относителният дял на населението под трудоспособна възраст намалява от 14% на 13% през периода 2020-2023 г. Възрастните над трудоспособна възраст към края на 2023 г. са 1661 души или 28%, като относителният им дял се увеличава спрямо базовата 2020 г. с 3%. Хората в трудоспособна възраст на 16 и повече години съответно намаляват с 2% и към 2023 г. са 59%.

Таблица 4: Население под, в и над трудоспособна възраст по пол 2020-2023 г.¹

	2020			2021			2022			2023		
	Всичко	Мъже	Жени	Всичко	Мъже	Жени	Всичко	Мъже	Жени	Всичко	Мъже	Жени
Общо	6365	3194	6365	3194	6365	3194	5794	2854	2940	5862	2899	2963
Под трудоспособна възраст	890	436	890	436	890	436	743	355	388	765	383	382
В трудоспособна възраст	3906	2140	3906	2140	3906	2140	3430	1856	1574	3436	1849	1587
Над трудоспособна възраст	1569	618	1569	618	1569	618	1621	643	978	1661	667	994

Източник: Национален статистически институт - <https://infostat.nsi.bg/>

Възrastовата структура на жителите на община Самуил се влошава с бързи темпове.

Таблица 5: Население по възрастни групи в община Самуил – 2020-2023 г.

	2020	2021	2022	2023
Общо	6365	6269	5794	5862
0 - 4	294	298	245	264
5 - 9	276	267	214	221
10 - 14	269	258	243	241
15 - 19	284	302	249	228
20 - 24	287	264	228	243
25 - 29	374	341	246	233
30 - 34	359	374	308	295
35 - 39	393	374	292	310
40 - 44	417	414	367	366
45 - 49	476	456	417	407
50 - 54	563	540	515	484

¹ За 2023 г. тези граници са от 16 до навършването на 62 за жените и 64 години и 6 месеца за мъжете.

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Самуил
2021-2027 г.

55 - 59	542	550	530	568
60 - 64	443	475	525	510
65 - 69	453	424	454	482
70 - 74	408	422	420	436
75 - 79	289	265	282	302
80+	238	245	259	272

Източник: Национален статистически институт - <https://infostat.nsi.bg/>

По данни на НСИ, възрастовата структура на жителите на община Самуил показва сравнително висок относителен дял на лицата над 60 годишна възраст – 34%. Децата и младите хора до 19 години са 16%. Основна причина за застаряване на населението е ниската раждаемост и високата смъртност през последните години, които водят до отрицателен естествен прираст. Когато възрастовата структура е деформирана не може да се осигури както възпроизводството на населението, така и възпроизводството на трудовия потенциал. За влошаването на възрастовата структура съществено допринасят мащабните емиграционни процеси предимно сред младите хора, които след завършване на основно или средно образование напускат родните места и рядко се връщат да живеят отново там.

Броят и структурите на населението се определят от размерите и интензивността на неговото естествено и механично (миграционно) движение.

Таблица 6: Естествен прираст на населението на община Самуил 2019-2023 г.

Година	Живородени			Умрели			Естествен прираст		
	Общо	Момчета	Момичета	Общо	Мъже	Жени	Общо	Мъже	Жени
2019	63	29	34	110	60	50	-47	-31	-16
2020	60	30	30	127	68	59	-67	-38	-29
2021	45	18	27	156	88	68	-111	-70	-41
2022	52	22	30	128	65	63	-76	-43	-33
2023	59	36	23	97	61	36	-38	-25	-13

Източник: Национален статистически институт

Графика 2: Естествен прираст на населението 2019-2023 г.

Естественият прираст на населението е отрицателен, средно по минус 68 души на година, като през 2021 г. в резултат на пандемията от коронавирус достига минус 111, а през 2023 г. намалява до минус 38 души. Средногодишният брой на живородените деца в община Самуил за периода 2019-2023 г. е 56. Средната смъртност за изследваните 5 години е 124 човека годишно, като най-високите й стойности са по време на ковид кризата – 156 души. Тенденциите на ниска раждаемост и висока смъртност са трайни и са причина за отрицателния естествен прираст и задълбочаващата се демографска криза в общината.

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Самуил
2021-2027 г.

Таблица 7: Заселени, изселени и механичен прираст на населението в община Самуил 2019-2023 г.

Година	Заселени			Изселени			Механичен прираст		
	Общо	Мъже	Жени	Общо	Мъже	Жени	Общо	Мъже	Жени
2019	275	128	147	204	92	112	71	36	35
2020	214	101	113	190	97	93	24	4	20
2021	223	84	139	208	81	127	15	3	12
2022	231	79	152	167	65	102	64	14	50
2023	253	129	124	147	59	88	106	70	36

Източник: Национален статистически институт

Механичният прираст на населението в община Самуил е положителен, средно по +56 човека на година, като през 2023 г. е +106. Положителната миграция оказва влияние върху демографските процеси и до някъде неутрализира намаляването на населението от отрицателния естествен прираст. Населението на общината за периода 2019-2023 г. се е увеличило от положителна миграция с 280 човека. Положителната миграция оказва благоприятно влияние върху демографските процеси, но не успява да преодолее ниската раждаемост и висока смъртност.

Общо в резултат на отрицателния естествен и въпреки положителния механичен прираст населението в община Самуил за периода на прилагане и действие на ПИРО - 2021-2023 г. е намаляло с 59 души.

Графика 3: Механичен прираст на населението 2019-2023 г.

Таблица 8: Образователна структура на населението на 7 и повече години по степен на образование към 07.09.2021 г.

Общо	Висше образование	Средно образование	Основно	Начално и по-ниско образование
5558	335	1942	2139	1142

Източник: Национален статистически институт - <https://infostat.nsi.bg/>

По данни от последното преброяване към 07.09.2021 г. само 6% от населението на община Самуил на 7 и повече години има висше образование (3358 лица). Със средно образование са 35%, а с основно – 38%. Общо 1142 лица или 21% от жителите на общината са с начално и по-ниско образование. Напълно неграмотни по официални статистически данни към 2021 година са 252 лица или 5% от населението на 9 и повече години в община Самуил.

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Самуил
2021-2027 г.

Графика 4: Образователна структура на населението в община Самуил към 2021 г.

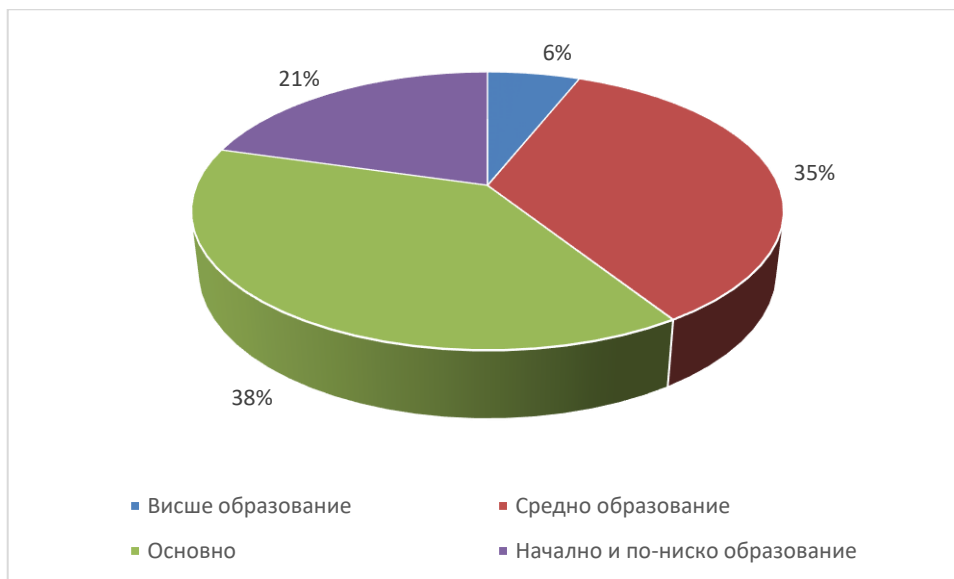

Таблица 9: Население по етническа група, майчин език и вероизповедание към 07.09.2021 г.

Етническа група	Общо	Майчин език	Общо	Вероизповедание	Общо
Българска	529	Български	505	Християнско	587
Турска	4482	Турски	4550	Мюсюлманско	4046
Ромска	294	Ромски	186	Юдейско	-
Друга	39	Друг	76	Друго	1
Не се самоопределят	88	Не мога да определя	85	Не мога да определя	299
Не желаят да отговорят	175	Не желая да отговоря	163	Не желая да отговоря	550
Непоказана ²	278	Непоказан	320	Непоказано	320
Общо	5885		5885	Нямам	82

Източник: Национален статистически институт

По данни на ГД ГРАО (www.grao.bg), населението на община Самуил по постоянен адрес се увеличава с 0,5% за изследваните три години и в края на 2023 г. е 11637 души. Жителите на общината по настоящ адрес през 2023 г. са 7156 души или с 0,6% повече спрямо 2021 г. Регистрираните с постоянен и настоящ адрес в едно и също населено място също се увеличават с 0,2% и към 31.12.2023 г. са 6425 души от жителите на общината.

Таблица 10: Население по постоянен и настоящ адрес към 31.12.2021-2023 г.

Постоянен адрес			Настоящ адрес			Постоянен и настоящ адрес в населеното място		
2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023
11578	11588	11637	7110	7090	7156	6415	6376	6425

Източник: Национална база данни „Население“ - <http://www.grao.bg>

Голямата разлика между населението по данни на НСИ и ГРАО се дължи на факта, че част от хората избрали постоянен адрес в община Самуил имат настоящ адрес в друга община. Броят на жителите с постоянен и настоящ адрес в същото населено място, които формират реалното население на общината е близък до броя на жителите по данни на НСИ.

²В категорията „непоказана“ са включени лицата, добавени от административни източници, за които липсва информация в използваните при преброяването регистри.

**Графика 5: Население по постоянен и настоящ адрес – сравнителни данни
2021-2023 г.**

Текущата демографска картина показва, че изпълнението на плана не е успяло да повлияе положително върху негативните тенденции на намаляване и застаряване на населението. Перспективите за демографското развитие на общината в средносрочен план показват, че при равни други условия (при непроменени политики) тези фактори ще компрометират възможността на икономическата система да генерира устойчив растеж и ще понижават ефективността на прилаганите мерки в различни сфери.

Политиката за преодоляване на демографската криза в района през оставащия период на действие на ПИРО до 2027 г. трябва да е насочена към подобряване на инвестиционната среда, защото инвестициите са тези, които създават работни места и доходи за хората. Успоредно с това трябва да се обновява и благоустроява средата на обитаване, да се повишава качеството на здравеопазването, образованието и социалните услуги, като по този начин се привличат и задържат млади хора за живот и работа в общината.

Влошаващите се демографски показатели продължават да влияят негативно върху социално-икономическите процеси и създават естествени бариери пред постигане целите на Плана за интегрирано развитие на община Самуил за периода 2021-2027 г.

Пазар на труда – заетост и безработица

Важен показател, който характеризира влиянието на ПИРО върху социално-икономическите процеси в целевата територия е равнището на заетост и безработица.

Коефициентът на безработица представлява относителния дял на безработните лица от икономически активното население (работната сила). Върху процесите на пазара на труда силно влияние оказват пандемията от коронавирус и намаляващия брой на икономически

Таблица 11: Равнище на безработица в община Самуил 2020-2023 г.

	2020	2021	2022	2023
Средногодишен брой регистрирани лица	617	618	508	552
жени	354	339	286	287
мъже	263	279	222	265
Средногодишно равнище на безработица в %	26,1	28,0	21,1	27,4

Източник: Дирекция „Бюро по труда” – Исперих

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Самуил
2021-2027 г.

Равнището на безработица в община Самуил през 2022 г. достига най-ниската си стойност за последните години, като намалява с близо 7 пункта в сравнение с 2021 г. Безработицата в общината за 2023 г. отново расте значително (с 6,3 пункта) и достига 27,4%, като остава значително по-висока от средните нива за област Разград (9,8%) и за страната (5,6%). Регистрираните безработните лица през 2023 г. са 552 или с 44 повече спрямо предходната 2022 година. По-високото равнище на безработица се дължи и на намаляващото икономически активното население, което служи за база при изчисляване на показателя. Относителният дял на безработните жени през 2023 г. е 52%, а на мъжете 48%.

Графика 6: Динамика на безработицата в община Самуил 2020-2023 г. (%)

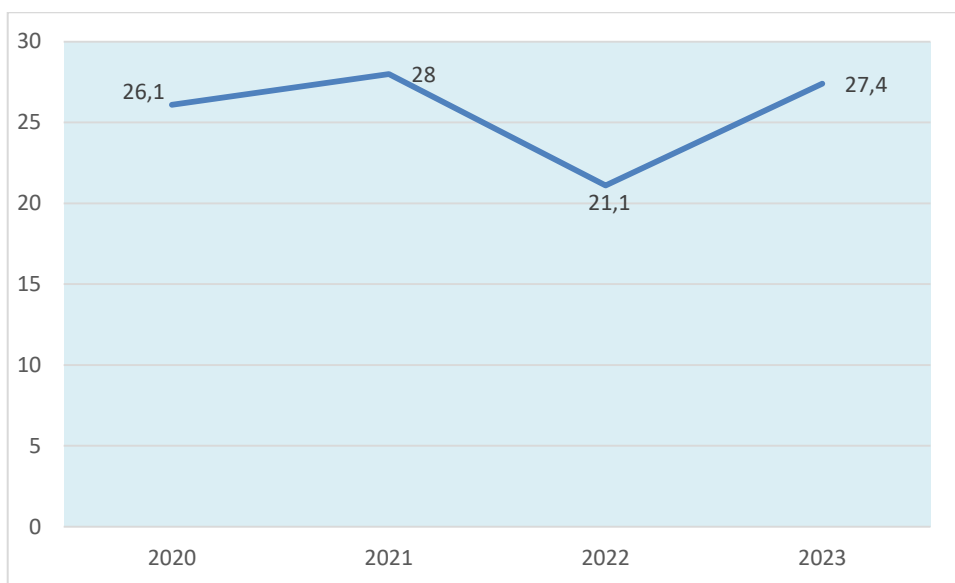

Таблица 12: Безработни лица в община Самуил по населени места през 2023 г.

Населено място	Брой безработни лица	Мъже	Жени
Богданци	54	29	25
Богомилци	14	6	8
Владимировци	76	37	39
Голям Извор	40	20	20
Голяма вода	17	10	7
Желязковец	60	28	32
Здравец	35	14	21
Кара Михал	6	3	3
Кривица	10	6	4
Ножарово	46	17	29
Пчелина	22	10	12
Самуил	93	44	49
Хума	9	4	5
Хърсово	37	22	15

Източник: Дирекция „Бюро по труда” – Исперих

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Самуил
2021-2027 г.

През 2023 г. 33% от безработните в общината са от селата Владимировци (76 лица) и Самуил (93 лица). Следват селата: Желязковец – 60 безработни, Богданци – 54, Ножарово – 46 лица и Голям извор – 40. Най-малко са безработните в с. Кара Михал – 6 лица и с. Хума - 9.

През 2023 г. разпределението на безработните лица по образователен признак е следното: с основно образование – 205 (37%), със средно образование 225 (41%), с начално и по-ниско образование – 112 (20%), с висше образование – 10 лица (2%).

Регистрирани безработни лица по възраст:

- до 19г. - 7;
- от 20 до 24г. - 19;
- от 25 до 29г. - 24;
- от 30 до 34г. - 28;
- от 35 до 39г. - 47;
- от 40 до 44 г. - 57;
- от 45 до 49г. - 60;
- от 50 до 54г. - 88;
- над 55г. - 222

Във възрастовата структура на безработицата през 2023 г. преобладават лицата на възраст над 50 г. – 310 безработни или 56% от общия брой регистрирани. Относителният им дял се увеличава с 3% спрямо предходната 2022 г. На второ място са безработните на възраст между 30 и 49 г. – 192 лица или 35%. Най-малък е броя на безработните младежи до 29 годишна възраст - 50 безработни лица или 9%.

Продължително безработните лица през 2023 г. са 297 или с 22% повече от 2022 г. (244 лица). Относителният дял на продължително безработните спрямо общия брой регистрирани лица се увеличава от 48% през 2022 г. на 54% през 2023 г. Без професия и квалификация през 2023 година са 70% (207 лица) от продължително безработните, с работническа професия са 84 лица, а специалистите са само 5. С основно, начално и по-ниско образование са 182 лица или 61% от продължително безработните.

На първичния трудов пазар в община Самуил работни места се обявяват рядко и почти не се ползват посредническите услуги на Агенция по заетостта.

Повишаването на безработицата през 2023 г. е отрицателна промяна в социално-икономическото развитие на общината и оказва негативно въздействие върху индикаторите за постигане целите на ПИРО. Неблагоприятните демографски тенденции и някои структурни проблеми са основните пречки пред нормалното функциониране на пазара на труда. Населението продължава да намалява и застарява. Делът на дълготрайно безработните остава сравнително висок. В същото време нараства недостигът на квалифициран труд, което отправя допълнително предизвикателство пред активните мерки на пазара на труда.

Причините за ниските коефициенти на икономическа активност и заетост в общината освен демографската криза са слабата инвестиционна активност, липсата на работни места и най-вече несъответствието между професионалната квалификация на свободната работна сила и пазара на труда. Бързо нарастват нуждите от квалифицирана работна ръка, свързани с въвеждането и използването на нови производствени, информационни и комуникационни технологии. В същото време младите квалифицирани кадри предпочитат да напуснат родните места и да работят в големи градове у нас или в чужбина. Пазарът на труда изпитва остър недостиг на квалифицирани кадри, а безработицата сред лицата без образование и квалификация остава висока.

Икономическо развитие

Икономическото развитие на община Самуил през периода на прилагане и изпълнение на ПИРО се характеризира с различна динамика в отделните сектори, но регистрираният застой започва бавно да се преодолява. Броят на регистрираните предприятия расте и основните им икономически показатели се подобряват. Бизнесът постепенно преодолява

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Самуил
2021-2027 г.

кризите и трудностите, предизвикани от неблагоприятните макроикономически условия, включително продължителната пандемия от коронавирус, войните, инфлацията, ръстът в цените на горивата, поскъпването на стоки, материали, доставки и други.

При прегледа на данните за растежа трябва да имаме предвид, че втората половина на 2022 г. се характеризира с висока инфлация, което от своя страна означава, че разликата между номиналния и реалния ръст на общинската икономика се различават значително. Промяната в добавената стойност по факторни разходи на нефинансовите предприятия в община Самуил по данни на Института за пазарна икономика през 2022 спрямо 2021 година е 65,3%. В парично изражение добавената стойност по факторни разходи в общината нараства от 14,7 млн. лева през 2021 г. на 24,3 млн. лева през 2022 г. Измерена на човек от населението добавената стойност по факторни разходи в община Самуил се увеличава от 2325 лева на човек през 2021 г. на 4197 лева на човек през 2022 г. Бързото възстановяване и връщане към растеж на почти всички български общини през 2022 г. за пореден път потвърждава гъвкавостта на местната икономика на фона на поредицата от кризи - пандемия, войни и инфлация.

Структуроопределящи отрасли за местната икономика са селското стопанство, преработващата промишленост и търговията като водещо значение има селското стопанство. Неговата структура на производство и специализация определят характера на цялата територия и облика на населените места.

На етапа на изготвяне на настоящия Доклад за междинна оценка на ПИРО 2021-2027 г., НСИ все още няма официални публикувани данни за състоянието на нефинансовия сектор и икономическите показатели на местните предприятия през 2023 г. и за целите на анализа е използвана статистическа информация за 2022 г.

Броят на предприятията в община Самуил през 2022 г. е 197 или с 83 фирми (73%) повече спрямо 2021 г. Най-значително е увеличението на нефинансовите предприятия в сектор „Селско, горско и рибно стопанство“ – със 76 повече от 2021 г. Важно е да се отбележи, че този ръст не се дължи на нови предприятия и инвеститори стартирали бизнес в сектора, а по-скоро на нормативното задължение от 2022 г. земеделските стопани да подават годишни статистически отчети. В предходните периоди в сектора се отчитат само земеделските предприятия, регистрирани по Търговския закон, а от 2022 г. отчети в НСИ подават всички земеделските производители, които извършват стопанска дейност, т.е. реализират продукти, стоки или услуги на пазара. По този начин, регистрираните стопани по Наредба № 3 за създаване и поддържане на регистър на земеделските производители, вече се отчитат от статистиката и това води до ръст на предприятията в сектора.

Таблица 13: Брой предприятия (без финансовите) в община Самуил за 2020 – 2022 г.³

Икономически дейности	2020	2021	2022
Селско, горско и рибно стопанство	30	30	106
Преработваща промишленост	8	9	8
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	-	-	6
Строителство	3	..	4
Търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети	42	44	42
Транспорт, складиране и пощи	4	6	9
Хотелиерство и ресторантьорство	5	6	6
Операции с недвижими имоти	5	3	4
Административни и спомагателни	3	3	..

³ Към момента на изготвяне на настоящия Годишен доклад все още не са публикувани официални статистически данни за икономиката през 2023 г.

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Самуил
2021-2027 г.

дейности			
Хуманно здравеопазване и социална работа	5	5	6
Други дейности	..	..	..
Общо за общината:	110	114	197

Източник: Отдел „Статистически изследвания“ - Разград

Най-много предприятия през 2022 г. развиват дейност в сферата на селско, горско и рибно стопанство – 106 (54%). В сектора на търговията и услугите работят 42 от местните фирми (21%), в сферата на транспорта - 9 фирми (5%) и в преработваща промишленост – 8 предприятия (4%).

Основните икономически показатели на местните предприятия се подобряват. Произведената продукция нараства през 2022 г. с 61% спрямо 2021 г. до 65 096 хил. лева, приходите от дейността са с 55% - 86 034 хил. лева, а нетните приходи от продажби бележат ръст от 56% до 73 644 хил. лева. Печалбите достигат 11 614 хил. лева, а загубите намаляват с 32% спрямо предходната 2021 г. Броят на заетите и на наетите лица също се увеличава.

Таблица 14: Сравнителен анализ на основните икономически показатели на отчетените нефинансови предприятия 2020-2022 г.

Година	Брой предприятия	Стойност на продукцията	Приходи от дейността	Нетни приходи от продажби	Разходи за дейността	Печалба	Загуба	Заети лица	Наети лица
	Б р о й	Х и л я д и л е в а						Б р о й	
2020	110	35297	45312	40479	38961	5883	127	519	416
2021	114	40469	55330	47090	48744	6429	534	523	428
2022	197	65096	86034	73644	73516	11614	364	696	515

Източник: Национален статистически институт

Около 39% от произведената продукция в общината и 36% от нетните приходи от продажби през 2022 г. са реализирани в сектора на селското и горското стопанство. Следователно секторът създава над една трета от brutния вътрешен продукт в общината.

Около 96% - 189 от предприятията в общината са микро с до 10 заети лица, има едно средно предприятие - над 50 заети лица и 7 малки фирми с персонал от 10 до 50 лица. Към 2022 г. на територията на общината няма големи предприятия с повече от 250 заети лица.

Средната годишна работна заплата в община Самуил се увеличава от 12737 лева през 2020 г., на 14985 лева през 2021 г., а през 2022 г. вече е 17819 лева.

След отчетения ръст от 19% на годишна база, заплатите в община Самуил са по-високи от средните за област Разград (16955 лева), но остават със стойности по-ниски от средните за страната (21242 лева). По-високи са възнагражденията в частния сектор – 19978 лева средногодишно, а заетите в общественения сектор получават средно по 15241 лева на година.

Община Самуил има потенциал за инвестиции и успешно развитие на екологично чисти производства и има наличие на неизползвани терени и сгради.

Традициите в земеделието могат да се използват за създаване на предприятия в хранително-вкусовата промишленост (преработка на мляко, месо, плодове и зеленчуци), които могат и трябва да се използват с цел развитие на местната икономика, повишаване на заетостта и жизнения стандарт на населението.

Туризмът в община Самуил не е разработен, няма развитие и не носи приходи и доходи, въпреки че има потенциал. В общината има възможност за развитие на селски, еко туризъм, лов и риболов.

Състоянието на местната икономика се определя и влияе от много на брой и различни по естество фактори, които биват както вътрешни, така и външни. В тази връзка е важно да се

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Самуил
2021-2027 г.

определи икономическото състояние на заобикалящите общината територии, което детерминира средата за нейното развитие, позицията на общината спрямо съседните ѝ общини, наличните ѝ сравнителни предимства и потенциали за растеж, както и основните стимули и ограничители за икономическия подем на общината.

Изводът, който се налага е, че от началото на прилагане на ПИРО общинската икономика на Самуил бавно се съживява, броят на предприятията се увеличи и икономическите им показатели се подобряват. Прегледът на тенденциите в национален мащаб ясно извежда основните фактори, които отключват потенциала за растеж. Сферите на дейност, които растат най-бързо са тези, които съсредоточават в себе си най-високата инвестиционна активност. От важно значение е и човешкият капитал, като в средносрочен план все по-важни за развитието на бизнеса ще са демографските тенденции и цялостното качество на живот.

Селско стопанство

Селското стопанство продължава да бъде един от водещите отрасли на общинската икономика в Самуил и запазва стабилни позиции през отчетната 2023 година. Секторът е сред основните източници на доходи и заетост в района. Наличните значителни поземлени ресурси, съставляващи 70% от общата територия на общината и благоприятните почвено-климатични условия са основен фактор за развитието на земеделието.

Приоритетно се развива растениевъдството, докато животновъдството изостава по обективни причини – ниски изкупни цени, недостатъчно субсидии, високи изисквания и стандарти. Преобладават малки по размер земеделски и животновъдни стопанства, но броят на отглежданите животни през последните години расте.

Община Самуил е специализирана в производство на зърнено-житни култури, овцевъдство и говедовъдство.

Таблица 15: Баланс на земята по видове собственост към 2023 г.

Вид собственост	Брой	Брой %	Площ дка	Площ %
Неустановена	79	0,32	156,770	0,06
Държавна публична	133	0,53	1984,142	0,79
Държавна частна	1071	4,28	63080,746	25,20
Общинска публична	3427	13,70	19837,196	7,92
Общинска частна	1494	5,97	7933,508	3,17
Частна	14962	59,81	119984,547	47,93
Обществени организации	2310	9,23	25331,858	10,12
Чуждестранна	247	0,99	2445,408	0,98
Религиозна	20	0,08	220,910	0,09
Съсобственост	473	1,89	5719,830	2,29
Стопанисвано от общината	688	2,75	3063,950	1,22

Източник: Областна дирекция „Земеделие“ - Разград

Общо 47,93% от земята в община Самуил е частна собственост, около 26% са на държавата, а Общината притежава около 11%.

Таблица 16: Баланс по видове територии по предназначение към 2023 г.

Вид територия по предназначение	Брой	Брой %	Площ дка	Площ %
Урбанизирана територия	7268	29,05	13459,166	5,38
Територия за транспорт	146	0,58	2210,001	0,88
Земеделска територия	16934	67,69	173628,077	69,36
Горска територия	513	2,05	58835,757	23,50
Води и водни обекти	148	0,59	1937,863	0,77
Нарушена територия	8	0,03	248,296	0,10

Източник: Областна дирекция „Земеделие“ - Разград

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Самуил
2021-2027 г.

Земеделските площи съставляват 69,36% от територията на общината, горите са 23,5%, водните обекти - 0,77%, а урбанизираните територии заемат 5,38%.

Към 2023 г. по начин на трайно ползване (НТП) със статут на ниви са 146942,719 дка от земята в община Самуил. Овощните градини са 956,121 дка, трайните насаждения – 163,988 дка, а лозята – 556,717 дка.

Обработваемата земя в общината се увеличава от 120584,184 дка за стопанската 2021/2022 г. на 134916,1 дка за стопанската 2022/2023 г. Използваната земеделска площ, съгласно заявената за подпомагане по Схемите и мерките за директни плащания също бележи ръст от 123527,228 дка на 137824,542 дка. Използваната земеделска площ (ИЗП) се формира от обработваемата земя, трайните насаждения, разсадници, постоянно затревените площи и семейните градини.

Комасираната площ за стопанската 2022-2023 година, съгласно сключените доброволни споразумения за създаване на масиви за ползване на земеделски земи, изготвени на основание чл.37в, ал.2 от ЗСПЗЗ за територията на община Самуил е в размер на 126187,160 дка.

Таблица 17: Брой регистрирани земеделски производители по стопански години 2020-2023 г.

2020/2021	2021/2022	2022/2023
157	208	137

Източник: ОДЗ – Разград

Броят на регистрираните земеделски производители в община Самуил намалява през последната стопанска година на 137, в това число 14 юридически и 123 физически лица.

Таблица 18: Регистрирани земеделски стопани по землища/населени места

Населено място	Общо	Юридически лица	Физически лица
с. Богданци	18	3	15
с. Богомилци	5	-	5
с. Владимировци	31	4	27
с. Голям извор	4	1	3
с. Голяма вода	16	-	16
с. Желязковец	4	-	4
с. Здравец	13	1	12
с. Кара Михал	1	-	1
с. Кривица	3	1	2
с. Ножарово	9	1	8
с. Пчелина	4	-	4
с. Самуил	17	2	15
с. Хума	1	1	-
с. Хърсово	11	-	11
ОБЩО:	137	14	123

Източник: ОДЗ – Разград

На територията на община Самуил кооперациите извършващи земеделска дейност са общо 4 (четири), като всичките са със седалище и адрес на управление в други общини: Кооперация „Агро-Тида”, КПУ „Единство – 2002”, КПУ „Кооп-Партнерс“ и Кооперация „Агробизнес ПВД”.

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Самуил
2021-2027 г.

В община Самуил към 2023 г. няма регистрирани сдружения за напояване и напоявани земеделски площи. Растениевъдството продължава да бъде монокултурно - интензивно зърнопроизводство, малък дял на зеленчукопроизводство, овощарството и лозарството.

По-голямата част от площите в общината се засяват със зърнени култури - пшеница, ечемик, царевица, като добивите от пшеница и ечемик са над средните за страната. Значително място заемат и площите със слънчоглед. През последните години се обръща по голямо внимание и на култури като лавандула, рапица и др.

Таблица 19: Основни видове отглеждани земеделски култури през 2021-2023 година (ха)

КУЛТУРИ	2021-2022	2022-2023
Пшеница	54023,483	57753,6
Ечемик	4919,371	6255,2
Ръж и тритикале	41,203	165,4
Овес	35,493	68,5
Царевица	15812,788	25187
Други житни	1	100
Слънчоглед	27320,044	25835,1
Тютюн	6	4,8
Индустриални маслодайни култури-лавандула, соя, рапица	14975,571	10255,3
Други индустриални култури-резене, анасон, други технически култури	6,392	9,6
Картофи	1,42	0
Грах, фасул, бакла, леща и нахут	134,258	420,2
Пресни зеленчуци-домати, краставици, пипер	57,5	20,8
Дини	56,088	45,9
Люцерна	1954,919	2126,7
Едногодишни фуражни култури-цвекло, царевица за фураж, фий, сорго	516,409	357
Билки	0	249,9
Вишни	2,6	2,6
Кайсии, зарзали	0	0
Круши	0	0
Лешници	21,004	53,6
Орехи	432,61	432,61
Праскови	10,509	2,8
Сливи	150,573	136,7
Череши	17,301	18,3
Ябълки	3,2	3,2
Лозя-чиста култура	1,054	0
Малини	24,253	17,6
Ягоди	7,532	7,532

Източник: ОДЗ – Разград

Средните добиви от декар на основните видове отглеждани култури се увеличават. Като цяло растениевъдството в община Самуил се развива устойчиво и успешно.

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Самуил
2021-2027 г.

Таблица 20: Средни добиви на земеделски култури за 2021-2022 и 2022/2023 година

Земеделска култура	2021-2022	2022-2023
пшеница	700 кг/дка	680 кг/дка
ечемик зимен	600 кг/дка	690 кг/дка
Царевица за зърно	400 кг/дка	300 кг/дка
рапица	250 кг/дка	350 кг/дка
слънчоглед	250 кг/дка	230 кг/дка
Тютюн ориенталски	110 кг/дка	192 кг/дка
дини	2200 кг /дка	2485 кг /дка
пыпеши	700 кг/дка	833 кг/дка
зеле	1700 кг/дка	1740 кг/дка
Пипер на открито	1300 кг /дка	1340 кг /дка
Домати на открито	1900 кг/дка	1875 кг/дка
Краставици на открито	1000 кг/дка	1500 кг/дка
ябълки	1200 кг /дка	1183 кг /дка
праскови	700 кг/дка	743 кг/дка
сливи	620 кг/дка	624 кг/дка
череша	462 кг/дка	247 кг/дка
орехи	150 кг/дка	70 кг/дка
малини	170 кг/дка	167 кг/дка
Лоза с винени сортове		
грозде	350 кг/дка	566 кг/дка
Ягоди на открито	800 кг/дка	750 кг/дка
лавандула	249 кг/дка	260 кг/дка

Източник: ОДЗ – Разград

Тенденцията в животновъдството през годините е постепенно намаляване на броя на отглежданите животни. Една голяма част от тях се гледат за задоволяване на собствените нужди. Няма изградени съвременни специализирани ферми за отглеждане на животни.

Таблица 21: Брой отглеждани животни и брой животновъдни обекти към 2023 г.

населено място	говеда	ЖО	овце	ЖО	кози	ЖО	свине	ЖО	пчели	ЖО
БОГОМИЛЦИ	59	3	62	2	0	0	0	0	260	8
БОГДАНЦИ	255	8	90	10	14	5	0	0	250	7
ГОЛЯМ ИЗВОР	198	5	116	7	87	4	0	0	460	10
ЗДРАВЕЦ	240	4	38	3	55	1	0	0	158	2
КРИВИЦА	32	3	173	3	29	2	0	0	156	2
КАРА МИХАЛ	11	3	429	1	174	2	0	0	80	2
ХУМА	0	0	3	1	0	0	0	0	250	3
ХЪРСОВО	232	12	598	10	328	8	0	0	315	6
ПЧЕЛИНА	53	5	477	3	0	0	0	0	250	2
НОЖАРОВО	19	5	18	6	0	0	0	0	200	4
ВЛАДИМИРОВЦИ	1092	11	133	9	94	1	0	0	500	5
ЖЕЛЯЗКОВЕЦ	25	1	77	1	3	1	0	0	380	3
ГОЛЯМА ВОДА	26	2	583	3	150	3	0	0	260	5
САМУИЛ	83	6	86	5	0	0	0	0	510	10
ОБЩО	2325	68	2883	64	934	27			4029	69

Източник: Областна дирекция по безопасност на храните - Разград

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Самуил
2021-2027 г.

Общите показатели в животновъдството през последните години имат значително подобрене, като тенденцията е в увеличаване на броя на отглежданите животни. Регистрирани са 9 ветеринарни лекари, които обслужват животновъдните обекти на територията на общината. Няма регистрирани кланици за бели и червени меса.

Съществен проблем за развитието на животновъдството остават строгите хигиенни и ветеринарномедицински изисквания към животновъдните обекти след присъединяването на страната към ЕС. Не на последно място сериозна пречка пред реализацията на местна животновъдна продукция се явяват и неизгодните, често прерастващи в нелоялни и монополни, взаимоотношения между продавачи, посредници и купувачи.

Тенденциите в развитието на селското стопанство следват тези в страната, които са свързани с намаляване на производството, ниска рентабилност и ниска конкурентоспособност на сектора. Намаляването на изкупните цени и заливането на пазара с вносни стоки правят сектора все по-малко привлекателен. Възможностите за финансиране, които предлагат европейските фондове са добър начин за подкрепа на сектора и неговото възстановяване.

Горско стопанство

Горските територии в община Самуил към края на 2023 г. са 6 314 ха, като 3269 ха попадат в териториалния обхват на ДГС - Разград, а останалите 3045 ха на ДГС - „Сеслав“ - гр. Кубрат към РДГ Русе на Северноцентрално държавно предприятие – ДП – Габрово.

По информация от РДГ – Русе, 85% от горските територии в община Самуил са държавна собственост, 11% общинска, 5% частни, а останалите временно стопанисвани от Общината. Общата лесистост на територията е 24%.

Съгласно данните от извършените през 2021 г. и 2022 г. нови инвентаризации на горските територии и горите извън тях в района на дейност на Териториално поделение Държавно горско стопанство (ТП ДГС) „Разград“ - гр. Разград и Териториално поделение Държавно горско стопанство (ТП ДГС) „Сеслав“ - гр. Кубрат, и представените в РДГ - гр. Русе данни в отчета за баланса на горските територии към 31.12.2023 г., на територията на община Самуил горските територии и горите извън тях са, както следва:

Таблица 22: Разпределение на горските територии в община Самуил по вид собственост към 31.12.2023 г.

Разпределение по вид собственост и вид територия към 31.12.2023 г.	Всичко	в т.ч. по вид собственост:			
		Държавна собственост	Общинска собственост	Частна собственост	Временно стопанисвани от община
		х е к т а р и			
Общо, в т.ч.:	6 314	5 425	545	281	63
в ТП ДГС „Разград“	3 269	2 649	480	140	
Горски територии	3 065	2 533	422	110	
Гори в земеделски територии	204	116	58	30	
Гори в друг вид територии					
в ТП ДГС „Сеслав“	3 045	2 776	65	141	63
Горски територии	2 818	2 771	3	16	28
Гори в земеделски територии	225	3	62	125	35
Гори в друг вид територии	2	2			

Източник: Регионална дирекция по горите – гр. Русе

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Самуил
2021-2027 г.

Към края на 2023 г. разпределението на горската площ в община Самуил е следното:

- Държавни горски територии – 5425 ха
- Общински горски територии – 545 ха
- Частни горски територии – 281 ха
- Временно стопанисвани от общината - 63

По смисъла на Закона за горите, „лесистост“ е процентното отношение на площта на една територия, заета от гори, към цялата ѝ площ. По данни в отчет „ІГФ“ към 31.12.2023 г. залесената площ в община Самуил е 5 997 ха, а общата площ на общината е 250.3 км² (справка: План за интегрирано развитие на община Самуил с програмен период 2021 г. - 2027 г., приет с Решение 14.264 в Протокол № 14 от проведено на 30.09.2020 г. заседание на Общински съвет - Самуил), от което следва, че лесистостта е 24% (23.96%).

Таблица 23: Предвидено и осъществено ползване на дървесина през 2023 г.

Ползване на дървесина през 2023 г. от горите в община Самуил	Общо лежача маса	в т.ч. по категории дървесина				
		едра	средна	дребна	дърва	вършина
		плътни кубически метри				
Предвидено ползване	31961	3 757	6 457	1 373	20 311	63
Добита дървесина, в т.ч.:	27 353	3 394	3 987	584	19 305	83
Възобновителни сечи	10 900	2 589	1 231	372	6 670	38
Отгледни сечи	16 453	805	2 756	212	12 635	45

Източник: Регионална дирекция по горите – гр. Русе

През отчетната 2022 г. е предвидено ползване на 32397 куб. м. дървесина, а е осъществено ползване на 25029 куб. м. или със 7368 куб. м. по-малко.

През 2023 г. предвиденото ползване на дървесина е 31961 куб. м., а е осъществено ползване на 27353 куб. м. В държавните горски територии през периода 2021-2023 г. са залесени две площи – 12 дка в землището на с. Кривица и 15 дка в землището на с. Самуил.

В общината има 1 преработващо и дървообработващо предприятие и 2 пункта за изкупуване и преработка на билки. Регистрирани са 3 броя площадки, в които постъпва, обработва се или се експедира дървесина - в т.ч.: 1 бр. в с. Хърсово и 2 бр. в с. Самуил. Забелязва се тенденция за намаляване на планираното и осъществено ползване на дървесина от горския фонд в общината, но залесителните мероприятия са недостатъчни.

Горите са източник освен на дървесина и на много ценни ресурси - билки, горски плодове, гъби и др., които могат да бъдат използвани за организиране на дребни производства, осигуряващи заетост на ниско квалифицирани работници.

Стопанското значение на горите не се ограничава само с дърводобива. Ежегодно се предоставят площи на местното население, осигуряващи паша на голяма част от селскостопанските животни. При благоприятни условия се събират билки, гъби и горски плодове, но тази дейност няма стопанско значение, а е предимно за лични нужди на местното население. От голямо значение за населението в района са и защитно-водоохранните и противоерозионни функции на гората. С оглед развитието на туризма в района е важно да не се допуска масово изсичане на гори, което ще доведе до екологични проблеми, да се увеличи площта на горите с рекреационна цел и да се предвидят нови залесителни мероприятия.

Социални дейности и услуги

През отчетния период 2021-2023 г. на територията на община Самуил се предоставят широк спектър от социални услуги в общността и в специализирани институции.

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Самуил
2021-2027 г.

В групата на социалните дейности се отнасят социалните услуги за деца в риск, специализирани институции за възрастни хора, социални услуги на стари хора и хора с физически и психически увреждания и др. В резултат на развитието на социалните услуги, в общината значително е намаляла потребността от настаняване в институции. Повечето от предлаганите социални услуги се предоставят целодневно или почасово, в зависимост от нуждите на потребителя, което дава възможност за комплексно ползване на разнообразни социални услуги.

Към 2023 г. в община Самуил функционират следните социални услуги:

Таблица 24: Социални услуги и социални проекти в община Самуил

	Социални услуги	Капацитет	Персонал	Съдържание-основни дейности, фокус на услугата
1	Център за обществена подкрепа /ЦОП/, (ДДД) Адрес: с.Самуил, ул. „Х. Димитър” № 5	20	5	Подкрепа на деца и семейства във високо рискови общности /жени с рискова бременност; деца на улицата; деца жертви на експлоатация; трайно отпаднали от училище деца и деца, които са в ситуация на социална изолация, както и на техните семейства/. Средногодишна заетост за 2023 г. – 25 лица.
2	Център за социална рехабилитация и интеграция за деца и младежи и пълнолетни лица /ЦСРИДМПЛ/, (ДДД) Адрес: с.Владимировци, ул.“В.Левски“ №2	30	9	Предоставяне на консултативни, терапевтични и рехабилитационни дейности, насочени към създаване, поддържане и разширяване на социалните умения, както и обучение за водене на самостоятелен начин на живот. Средногодишна заетост за 2023 г. – 43 лица.
3	ЦНСТ за пълнолетни лица с умствена изостаналост, (ДДД) Заповед № РД 01-0334/07.03.2018г., считано от 01.09.2018г. на Изпълнителен директор на АСП Адрес: с. Богомилци, ул. „Гео Милев“ №2	15	14	Предоставяне на индивидуализирана грижа, подкрепа и осигуряване качество на живот, което гарантира благосъстоянието и недопускането на социално изключване на всяко лице. Средногодишна заетост за 2023 г. – 15 лица.
4	ЦНСТ за пълнолетни лица с умствена изостаналост, (ДДД) Заповед № РД01-1503/07.08.2018г., считано от 01.11.2018г. на Изпълнителен директор на АСП Адрес: с. Самуил, ул. Драва № 2	15	12	Предоставяне на индивидуализирана грижа, подкрепа и осигуряване качество на живот, което гарантира благосъстоянието и недопускането на социално изключване на всяко лице. Средногодишна заетост за 2023 г. – 15 лица.
5	ЦНСТ за пълнолетни лица с умствена изостаналост Адрес: с. Самуил, ул. „Любен Каравелов“ №4 А	15	12	Предоставяне на индивидуализирана грижа, подкрепа и осигуряване качество на живот, което гарантира благосъстоянието и недопускането на социално изключване на всяко лице. Средногодишна заетост за 2023 г. – 15 лица.

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Самуил
2021-2027 г.

6	ЦНСТ за пълнолетни лица с умствена изостаналост Адрес: с. Самуил, ул. „Любен Каравелов“ №4 Б	15	14	Предоставяне на индивидуализирана грижа, подкрепа и осигуряване качество на живот, което гарантира благосъстоянието и недопускането на социално изключване на всяко лице. Средногодишна заетост за 2023 г. – 15 лица.
7	ЦНСТ за пълнолетни лица с умствена изостаналост Адрес: с. Голяма вода, ул. „Люлин“ №1	15	15	Предоставяне на индивидуализирана грижа, подкрепа и осигуряване качество на живот, което гарантира благосъстоянието и недопускането на социално изключване на всяко лице. Средногодишна заетост за 2023 г. – 15 лица.
8	ЦНСТ за пълнолетни лица с умствена изостаналост Адрес: с. Ножарово, ул. „Христо Смирненски“ №6	15	13	Предоставяне на индивидуализирана грижа, подкрепа и осигуряване качество на живот, което гарантира благосъстоянието и недопускането на социално изключване на всяко лице. Средногодишна заетост за 2023 г. – 15 лица.
9	Защитено жилище за пълнолетни лица с умствена изостаналост /ЗЖ/, (ДДД) Адрес: с. Кривица, ул. „Ивайло“ № 40А	8	8	Предоставяне на жизнена среда, близка до семейната с цел създаване на условия за подпомагане, взаимопомощ, ефективна защита и социална интеграция на хора с умствена изостаналост. Средногодишна заетост за 2023 г. – 8 лица.
10	ЦНСТ за пълнолетни лица с умствена изостаналост, (ДДД) Адрес: с. Пчелина, ул. „Куванджилар“ №4	15	14	Предоставяне на индивидуализирана грижа, подкрепа и осигуряване качество на живот, което гарантира благосъстоянието и недопускането на социално изключване на всяко лице. Средногодишна заетост за 2023 г. – 15 лица.
11	ЦНСТ за пълнолетни лица с физически увреждания, (ДДД) Адрес: с. Хърсово ул. „Пейо Яворов“ №1	15	15	Осигуряване на подходящо равнище на интервенция и подкрепа на възрастни хора с физически увреждания, което да даде възможност на хората да постигнат максимална самостоятелност и контрол над собствения си живот. Средногодишна заетост за 2023 г. – 15 лица.
12	ЦНСТ за пълнолетни лица с деменция, (ДДД) Адрес: с. Хума, ул. „Гагарин“ № 4	13	12.5	Осигуряване на грижи за хора с деменция, нуждаещи се от 24 часово обгрижване в среда близка до семейната. Средногодишна заетост за 2023 г. – 13 лица.

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Самуил
2021-2027 г.

13	Общинско предприятие „Озеленяване, благоустройство и социални дейности“ /ОП ОБСД/ Адрес: с. Самуил, ул. „Хаджи Димитър“ 4	-	4	С предметът на дейност: - Хигиенизиране на територията на общината; - Озеленяване: поддържане на зелените площи, улиците, паркове и гробищни терени. Социални дейности: - социална услуга „Асистентска подкрепа“ – капацитет 31, персонал - 29; - Механизъм за лична помощ съгласно Закона за личната помощ, - Патронажна грижа за възрастни хора и лица с увреждания; - Проекти и програми свързани със предоставяне на социални услуги в общността.
14	Център за социално включване , проект “Бъдеще за децата в Община Самуил” по Програма „Развитие на човешките ресурси“ 2021-2027 процедура “Бъдеще за децата” Адрес: с. Самуил, ул. „Хаджи Димитър” № 3	88	12	Дейности по предоставяне на социални и интегрирани здравно-социални услуги, включително в домашна среда, както и други видове консултативна подкрепа с цел превенция на рисковете от изоставяне на детето, намаляване на негативните тенденции, свързани с детската бедност и подобряване качеството на живот в контекста на Европейската гаранция за детето.
15	Проект „Топъл обяд в Община Самуил“ по Операция BG05SFPR003-1.001 - Топъл обяд, финансирана от Програма за храни и основно материално подпомагане 2021 – 2027 г. от Европейски социален фонд плюс.	350	-	Осигуряване на топъл обяд 350 лица, най-нуждаещите се лица, които не са в състояние сами или с помощта на свои близки да си осигурят обяд, лица, изпитващи особени затруднения, поради бедност, продължителна социална изолация, тежко здравословно състояние или други обстоятелства, не са в състояние да осигуряват основните потребности от храна.
16	Общинско предприятие „Обществено хранене и социални услуги“ Адрес: с.Самуил, ул.“Х.Димитър“ №4	2 кухни по 100 човека капацитет	12	ОП „ОХСУ“ с предмет на дейност: 1. Приготвяне и доставяне на топла храна (кейтеринг) за бенефициентите по проект; 2. Приготвяне и доставяне на топла храна (кейтеринг) за: а) ученици в учебни заведения; б) граждани и организации, които желаят кейтеринг за тържества, обреди, ритуали, семинари, конференции, фестивали и др. събития; в) доставка на храна по домовете на обслужваните лица /дейност платен обяд/.
17	Проект “Грижа в дома в Община Самуил” по Програма „Развитие на човешките ресурси” 2021-2027, процедура Грижа в дома	78	21	Проектът е насочен към услуги за възрастни в невъзможност за самообслужване и хора с увреждания и служители на

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Самуил
2021-2027 г.

	Адрес: с. Самуил, ул. „Хаджи Димитър“ 4			доставчици на социални и интегрирани здравно-социални услуги. Средногодишна заетост за 2023 г. – 78 лица.
18	Проект „Укрепване на капацитета на община Самуил“. Програма "Развитие на човешките ресурси" 2021-2027, процедура Укрепване на общинския капацитет Адрес: с. Самуил, ул. „Хаджи Димитър“ 4	2.5	2.5	Подкрепа реформирането на системата на социалните услуги и улесняването на прехода към новите механизми на местно ниво, чрез развитие и укрепване на общинския капацитет.
19	Общинско предприятие „Самуил 2011“ Адрес: с. Самуил, ул. „Хаджи Димитър“ 4	-	12	Дейностите на Общинско предприятие „Самуил 2011“ включват: сметосъбиране и транспортиране на битовите отпадъци, зимно поддържане /снегочистване/ и други общински дейности.

Източник: Община Самуил

На територията на община Самуил функционират общо 12 социални услуги - резидентна грижа – 1 Защитено жилище за лица с умствена изостаналост, 1 Център за настаняване от семеен тип за пълнолетни лица с деменция, 1 Център за настаняване от семеен тип за пълнолетни лица с физически увреждания, 7 Центрове за пълнолетни лица с умствена изостаналост, 1 Център за социална рехабилитация и интеграция, 1 Център за обществена подкрепа. Капацитетът на всички социални услуги е зает към 31.12.2023 г.

Налични свободни места има в ЦНСТПЛУИ с. Богомилци, тъй като е починал 1 потребител, свободното място е 1 – за мъж. Брой чакащи за услугата са общо 114, като от тях 68 са мъже и 46 жени. ДСП Самуил е предприела мерки за заемане на свободното място.

В ЦНСТПЛД с. Хума - 1 свободно място за жена, като са предприети мерки от страна на ДСП Самуил за заемане на свободното място – уведомени са ДСП за наличното свободно място, изчаква се отговор от страна на лицата кандидатстващи за услугата. Брой чакащи за услугата са общо 13, като от тях 2 са мъже и 11 жени.

Държавната политика в областта на социалното подпомагане, закрилата на детето, рехабилитацията и социалната интеграция на хората с увреждания на територията на общината се провежда от Община Самуил и Дирекция „Социално подпомагане“ (ДСП).

Целта на провежданите социални дейности, освен превенция от изпадане в риск, е да се ограничават възможностите за социалното изключване и изолацията на лицата с физически и умствени увреждания. През анализирания период с разкритите услуги за социално подпомагане се дава възможност тези лица да останат в тяхната семейна и домашна среда и в среда близка до обичайната.

Община Самуил е в постоянна координация и взаимодействие с Дирекция „Социално подпомагане“.

За периода от 01.01.2021 г. до 31.12.2021 г. са подпомогани общо 1177 лица с увреждания, като от тях от по възраст от 18 г. до 90 г. мъжете са 550, а жените са 627.

По видове увреждания са:

- Интелектуална недостатъчност - 157
- Физическа недостатъчност - 290
- Психическа недостатъчност - 135
- Сетивна недостатъчност /зрителна, слухова и друга/ - 103
- Други заболявания - 494

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Самуил
2021-2027 г.

За периода от 01.01.2022 г. до 31.12.2022 г. са подпомагани общо 1187 лица с увреждания, като от тях от по възраст от 18 г. до 90 г. мъжете са 600, а жените са 587.

По видове увреждания са:

- Интелектуална недостатъчност - 159
- Физическа недостатъчност - 183
- Психическа недостатъчност - 127
- Сетивна недостатъчност /зрителна, слухова и друга/ - 101
- Други заболявания - 617

За периода от 01.01.2023 г. до 31.12.2023 г. са подпомагани общо 1311 лица с увреждания от община Самуил, на възраст от 18 г. до 90 г. Мъжете са 680, а жените са 631.

По видове увреждания, подпомаганите от ДСП лица са:

- Интелектуална недостатъчност - 182
- Физическа недостатъчност - 218
- Психическа недостатъчност - 153
- Сетивна недостатъчност /зрителна, слухова и друга/ - 120
- Други заболявания - 638

Приемните семейства в община Самуил за периода 2021-2023 г. са общо 14, а деца които са настанени в приемни семейства – 28.

Лица с увреждания, които са получили помощни средства за 2021 г. са общо 104, за 2022 г. са общо 72 лица. От 01.07.2022 г. помощните средства, приспособления и съоръжения се отпускат от Национална здравно-осигурителна каса.

Лица/семейства, получили социални помощи за 2021 г.

- Лица/семейства получили месечна помощ по реда на чл.9 от ППЗСП общо са 114 случая, а лица получили еднократна помощ по реда на чл.16 от ППЗСП са общо 43 случая;

Лица/семейства, получили социални помощи за 2022 г.

- Лица/семейства получили месечна помощ по реда на чл.9 от ППЗСП са общо 86 случая, а лица получили еднократна помощ по реда на чл.16 от ППЗСП са общо 39 случая;

Лица/семейства, получили социални помощи за 2023 г.

- Лица/семейства получили месечна помощ по реда на чл.9 от ППЗСП са общо 134 случая, а лица получили еднократна помощ по реда на чл.16 от ППЗСП са общо 39 случая;

Лицата, които са получили помощи за отопление за периода 2021-2023 г. са:

- 2021 г. - 629 случая
- 2022 г. - 684 случая
- 2023 г. - 798 случая

В социалните услуги, предоставяни в домашна среда, в резултат на извършваните дейности при голяма част от потребителите се наблюдава положителна промяна в начина на живот, хигиените навици, уменията за самообслужване и начина на общуване. Поддържа се система за обратна връзка от потребителите на услугата и членове на техните семейства чрез периодично допитване с цел събиране на информация, относно тяхната оценка на качеството на предоставяната социална услуга и резултата от ползването на услугата.

В изпълнение на своята социална политика Община Самуил активно работи за осигуряване на по-добри и достойни условия на живот и възможности за социално включване на групите в социален риск, като мобилизира всички ресурси – човешки и материални.

Община Самуил се стреми към запазване обхвата и повишаване качеството на съществуващите социални услуги.

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Самуил
2021-2027 г.

Здравеопазване

Системата на здравеопазването в община Самуил не се променя значително през последната 2023 година. Специализираната извънболнична, доболнична и болнична помощ в общината се осигуряват в областния град Разград или в гр. Исперих. Спешната медицинска помощ за част от селата е от Филиал за спешна медицинска помощ – гр. Разград, а за останалите от Филиал за спешна медицинска помощ – гр. Исперих.

Таблица 25: Медицински персонал и население на един лекар 2019-2023 г.

Персонал/Години	2019	2020	2021	2022	2023
Лекари	1	1	1	1	1
Лекари по дентална медицина	-	1	1	1	1
Медицински специалисти по здравни грижи	8	6	5	5	5
Население на 1 лекар	6408	6365	6269	5794	5862
Население на 1 лекар по дентална медицина	-	6365	6269	5794	5862

Източник: Национален статистически институт - <https://infostat.nsi.bg>

По данни на НСИ за 2023 г. в общината има 1 лекар, 1 зъболекар и 5 специалисти по здравни грижи. На един лекар и един зъболекар към 2023 г. се падат 5862 пациенти. Осигуреността от лекари и стоматолози на човек от населението е значително под средните стойности за страната.

Училищното и детско здравеопазване се осигурява от 6 лица медицински персонал, работещи в здравните кабинети в училищата и детските градини от общината.

Таблица 26: Регистрирани медицински практики и специалисти в община Самуил по вид

Медицински персонал и лечебни заведения в доболнична помощ	2021 г.	2022 г.	2023 г.
АПМП ИП	3	3	3
АПМП ИП ДМ	1	1	1
АДМП ГП ДМ	0	0	0
АСМП	0	0	0
СМТЛ	0	0	0
Мед. специалисти	10	10	10
1. мед. Сестра	5	5	5
2. фелдшер	5	5	5
Лекари бр.	5	5	5
Аптеки	1	0	1
Дрогерии	0	0	0

Източник: РЗИ - Разград

По данни на РЗИ – Разград за 2023 г. в община Самуил са регистрирани три практики за първична медицинска помощ (общопрактикуващи лекари) и една индивидуална практика по дентална медицина. Общият брой на медицинските специалисти е 10, в т.ч. – 5 медицински сестри и 5 фелдшери. Общият брой на лекарите, които обслужват населението в общината е 5. Работи само една аптека и няма дрогерии.

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Самуил
2021-2027 г.

Всички деца на територията на община Самуил се имунизират, съгласно имунизационния им календар. Извършват се и профилактични прегледи и изследвания на населението за социално - значимите заболявания.

Здравно-демографската характеристика очертава неблагоприятни тенденции в развитието на здравното състояние. Сериозен проблем се явява нарушената профилактика на населението, което води до влошаване на общия здравен статус. Предизвикателство пред намаляването на преждевременната смъртност е повишаването на здравната култура на населението. Затруднено е медицинското и стоматологично обслужване и снабдяването с лекарства в почти всички населени места на общината, поради липса на обществен транспорт.

Основните рискови фактори (тютюнопушене, употреба на алкохол, затлъстяване, небалансирано хранене и ниска двигателна активност) продължават да обхващат голяма част от населението и да застрашават здравето му. Сериозен проблем се явява нарушената профилактика на населението, което води до влошаване на общия здравен статус. Подобряването на общата система за навременна и всеобхватна профилактика ще спомогне за снижаване на заболяемостта и много по-качествено лечение на болните.

Образование

В образованието през последните години са налице нови предизвикателства, сред които: повишаване качеството и ефективността на образование и обучение; ориентиране на образователния процес към развитие на потенциала на ученика (инициативност, креативност, предприемачески дух, усвояване на знания и придобиване на умения и др.); постигане на равни шансове за всички деца. Подпомагането на изграждането на ключови компетентности, ориентирани към личностно развитие на детето през целия му живот, както и насърчаване към обучение през целия живот и непрекъснато самоусъвършенстване.

Дейностите в областта на предучилищното и училищното образование са насочени към изпълнение на задълженията на Община Самуил, произтичащи от Закона за предучилищното и училищно образование /ЗПУО/, от Закона за професионалното образование и обучение (ЗПОО) и Закона за местното самоуправление и местната администрация (ЗМСМА).

Приоритетите в сферата на образованието са съобразени с основните цели и принципи на промените в училищното образование и са част от основните дейности в Плана за интегрирано развитие на Община Самуил 2021-2027 г., Общинската стратегия за развитие на образованието Стратегията за подкрепа на личностното развитие.

Образователната система е добре организирана и материално обезпечена. Наличната мрежа от учебни заведения е с оптимизирана структура, съобразена с действащите законови и подзаконови документи и нормативи и с местните, държавни и европейски стратегии за развитие на образованието.

Общината осъществява активна политика в образователния сектор в съответствие със законово регламентирания правомощия, които дават възможност за координирано и ефективно разпределение на учащите в съответните училищни паралелки, подкрепа на предучилищното обучение, стимулиране развитието в средишните училища и своевременно реновиране и обновяване на материалната база и оборудване в училищата.

На територията на Община Самуил през учебната 2023/2024 г. функционират 3 училища, от които 2 основни училища и 1 средно общообразователно училище, общият брой на учениците е 467, разпределени в 27 паралелки. Учениците са само с 1 по-малко от предходната 2022/2023 г. Паралелките също намаляват с една спрямо предната година.

- СУ „Св. Св. Кирил и Методий”, с. Самуил – средишно училище;
- ОУ „Христо Ботев”, с. Владимировци – средишно училище;
- ОУ „Св. Паисий Хилендарски”, с. Хърсово – средишно училище.

Средишни са всички училища на територията на община Самуил към 2023 година.

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Самуил
2021-2027 г.

Таблица 27: Брой паралелки, ученици, педагогически и непедагогически персонал по учебни заведения през учебната 2023/2024 г.

Училища	Брой ученици						Брой персонал	
	Дневна форма на обучение	Самостоятелна форма на обучение	Индивидуална форма на обучение	Комбинирана форма на обучение	Общо	Педагог. персонал	Непедагог. персонал	Общо
ОУ „Св. Паисий Хилендарски“ с. Хърсово	50	0	0	0	50	7	4	11
ОУ „Христо Ботев“ с. Владимировци	88	0	1	1	90	15	4,5	19,5
СУ „Св. Св. Кирил и Методий“ с. Самуил	295	30	2	0	327	31	13	44
Общо	433	30	3	1	467	53	22,5	73,5

Източник: Община Самуил

На територията на Община Самуил през учебната 2023/2024 г. функционират 3 училища, от които 2 основни училища и 1 средно общообразователно училище, общият брой на учениците е 467, разпределени в 27 паралелки. Учениците са само с 1 по-малко от предходната 2022/2023 г. Паралелките също намаляват с една спрямо предната година.

- СУ „Св. Св. Кирил и Методий“, с. Самуил – средищно училище;
- ОУ „Христо Ботев“, с. Владимировци – средищно училище;
- ОУ „Св. Паисий Хилендарски“, с. Хърсово – средищно училище.

Средищни са всички училища на територията на община Самуил към 2023 година.

Броят на паралелки за учебната 2023/2024 г. в училищата на територията на община Самуил е както следва:

1. СУ „Св. Св. Кирил и Методий“ с. Самуил,

I клас - 7 ученици

II клас - 18 ученици

III клас - 20 ученици

IV клас - 14 ученици

V клас - 24 ученици

VI клас - 28 ученици

VII клас - 25 ученици

VIII „а“ клас - 18 ученици – профилирана подготовка „Природни науки“

VIII „б“ клас – 17 ученици - професионална подготовка „Сътрудник социални дейности“

IX клас - 30 ученици – профилирана подготовка „Природни науки“

X „а“ клас- 17 ученици – профилирана подготовка „Природни науки“

X „б“ клас- 8 ученици – профилирана подготовка „Електротехник“

XI „а“ клас 18 ученици – профилирана подготовка „Природни науки“

XI „б“ клас 10 ученици – профилирана подготовка „Икономическо развитие“

XII „а“ клас 16 ученици – профилирана подготовка „Природни науки“

XII „б“ клас 7 ученици – профилирана подготовка „Икономическо развитие“

2. ОУ „Христо Ботев“ с. Владимировци,

I клас - 16 ученици -самостоятелна паралелка

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Самуил
2021-2027 г.

II клас -15 ученици -самостоятелна паралелка
III клас -12 ученици -самостоятелна паралелка
IV клас - 9 ученици -самостоятелна паралелка
V клас - 18 ученици - самостоятелна паралелка
VI клас - 13 ученици - самостоятелна паралелка
VII клас – 8 ученици - самостоятелна паралелка

3. ОУ ”Св.Паисий Хилендарски“ с.Хърсово

I клас - /12/ -II клас /5/- слята паралелка от 17 ученици
III клас- /9/ - IV клас /7/- слята паралелка от 16 ученици
V клас- /4/ - VII-клас /4/- слята паралелка от 8 ученици
VI клас - 9 ученици - самостоятелна паралелка

По отношение на материалната база, класните стаи в училищата отговарят на държавните строителни стандарти и позволяват оформянето на съответния брой работни места и безпроблемно провеждане на образователно-възпитателен процес.

Основен проблем през последните десет години в общината е пълняемостта на групите и паралелките предимно в основните училища, тъй като обикновено броят на учениците е толкова, колкото да съществува по една самостоятелна паралелка от I до VII клас, най-често с минимален брой ученици съгласно Наредба за финансирането на институциите в системата на предучилищното и училищното образование. Последните три години се формират и утвърждават и паралелки с по-малко от 10 ученици в неспециализирани училища в особени случаи след разрешение на началника на РУО, ако са осигурени допълнителни средства за обезпечаване на учебния процес извън определените по стандарти за съответната дейност.

За решаване на тези проблеми, се предприемат различни инициативи, с които са се осигури равен достъп до качествено образование на учениците от уязвими етнически малцинства в училищата се провеждат: осигуряване на безплатни учебници и учебни помагала на тези ученици; подsigуряване на материали по учебните предмети, които улесняват учебния процес; включват се в проекти на МОН.

Детски градини

Структурите на предучилищното образование в община Самуил са добре развити. Осигуреността с детски градини, преподаватели и места в детските градини е много добра.

През учебната 2023/2024 г. в общината функционират две детски градини с четири филиала към тях. Децата в детските градини към 15.09.2023 г. са 175 (с 8 повече спрямо 15.09.2022 г.), разпределени са в 11 групи, в т.ч. в яслена група за 2 годишни в ДГ „Кокиче” – с. Самуил, където има 5 деца (през 2022 г. са 9 деца).

Таблица 28: Брой деца и персонал в детските градини на община Самуил през учебната 2023/2024 г.

		Брой деца						Брой персонал			
№	Наименование на ЦДГ	Брой групи	Общ брой деца	2 годишни	3-4 годишни	5-6 годишни	В т.ч. деца със СОП	Обща численост	Педагогически специалисти	Непедагогически специалисти	Допълнителни бройки
1	ДГ „Кокиче“ с. Самуил	4+1	65	5	31	29	0	21	9	11	1
1.1	филиал ДГ „Осми март“ с. Желязковец	1	13	0	7	6	0	4	1	3	0
1.2	Филиал ДГ	1	38	0	21	17	0	4	2	2	0

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Самуил
2021-2027 г.

	„Първи юни“ с. Хърсово										
2	ДГ „Радост“ с. Владимировци	2	32	1	19	12	0	9	5	4	0
2.1	Филиал ДГ „Детелина“ с. Здравец	1	17	2	10	5	0	5	2	3	0
2.2	Филиал ДГ „Детелина“ с. с. Богданци	1	10	0	3	7	1	4	2	2	0
	Общо:	11	175	8	91	76	1	47	21	25	1

Източник: Община Самуил

Основният проблем в детските градини е малкият брой деца в групите по селата, където се от 2.5 до 6 год. Единствено в ДГ “Кокиче” с. Самуил 5 и 6-годишните деца в задължителна предучилищна възраст се обучават в самостоятелни групи. В ДГ “Радост” с. Владимировци единствено 6-годишните деца в подготвителни групи, една година преди постъпване в първи клас се обучават в самостоятелна група.

Във филиалите детски градини децата се обучават в смесени групи, което ги поставя в неравнопоставено положение. В населените места където няма детски градини, обхващането на децата в предучилищно образование се осъществява с осигурен специализиран ученически транспорт. Децата от селата Голям извор, Кривица, Богомилци, Хума, Голяма вода, Ножарово и Пчелина се извозват до съответната най-близка детска градина.

Введено е задължително предучилищно образование на 4- годишните деца в детските градини. Община Самуил има условия за осигуряване на задължителна предучилищна подготовка на всички 4-годишни деца.

По отношение на материалната база, сградите и стаите в детските градини и филиалите към тях отговарят на държавните строителни стандарти, напълно ремонтирани и осъвременени. Детските градини имат достатъчен капацитет за обхващане и обучение на децата подлежащи на предучилищното образование. С цел осигуряване на равен достъп до качествено образование за всички деца, независимо от финансовото положение на родителите и настойниците на децата в детските градини и яслена група на територията на Община Самуил, обхващане на всички деца в образователната система от най-ранна възраст и облекчаване на финансовите тежести на семейства по отглеждането и възпитаването на техните деца, с Решение на Общински съвет-Самуил, считано от 01.04.2022 г. родителите и настойниците на деца, посещаващи ДГ са освободени от такси. Обхванати са всички деца подлежащи на предучилищното образование.

Продължава изграждането на приобщаваща среда в общообразователните училища за осъществяване на качествено образование, съобразено с индивидуалните потребности на всеки ученик.

През отчетната година училищата и детските градини проявяват активност и изпълняват дейности по различни Националните програми на МОН: „Отново заедно“, „Иновации в действие“, „Равен достъп до училищно образование в условията на кризи“, „Подкрепа за приобщаващо образование“; Национална програма „ИКТ - Средства за Интернет свързаност“; проекти по ОПНОИР – „Подкрепа за успех“, „Образование за утрешния ден“; Проект „Успех за теб“, финансиран по Програма „Образование“ 2021-2027 г., Схема „Училищен плод“ и Схема „Училищно мляко“ - ДФ „Земеделие“ и други.

През 2023 г. е изготвена Концепция за изграждане на училищна STEM среда в Средно училище „Свети свети Кирил и Методий“ – с. Самуил.

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Самуил
2021-2027 г.

Община Самуил съвместно с образователните институции организират извънкласни и извънучилищни дейности, които имат съществена роля за засилване на интереса на учениците към образователно-възпитателния процес и намаляване риска от отпадане от училище. Целта е да се осмисли свободното време на учащите се чрез форми и дейности, подпомагащи интелектуалното, духовното, нравственото и физическото им израстване, които развиват творческите им интереси и възможности. Спомагат за формирането им на граждански ангажирани личности, приобщени към ценностите на демократичното общество и са форма на превенция на рисково поведение и промоция на здраве чрез здравното и гражданското образование. Целта на организираните мероприятия и извънучилищни дейности е да се научат децата и учениците да се забавляват с полезни за здравето им занимания и да се подобри комуникацията им.

Култура и спорт

Културата е един от факторите за устойчиво развитие и съхраняване на духовността на населението. Основните културни дейности в община Самуил са читалищна и библиотечна.

През периода 2021-2023 г. в община Самуил продължава осъществяването на дейности за развитие и закрила на културата, като се съчетават държавните изисквания с местните условия, културни специфики и традиции. Основни средища на културната дейност в общината са 14-те читалища, регистрирани съгласно ЗНЧ. В дейността им се включваше библиотечно дело, любителско творчество, културна и кръжочна дейност, организиране на обществени прояви. Към читалищата са създадени фолклорни, танцови ансамбли и самодейни състави, които участват активно в културния живот на общината.

Целта на читалищата е да задоволяват потребностите на населението, свързани с: развитие и обогатяване на културния живот; запазване на българските обичаи и традиции; разширяване знанията на населението и приобщаването им към ценностите на науката, изкуството и културата; възпитаване и утвърждаване на национално самосъзнание.

Културният календар на общината ежегодно е изпълнен със събития:

- Посрещане на нова година по ромския календар в читалище “Паметник – 1872” с. Хърсово и читалище “Напредък- 1896 “с. Голям извор;
- Честване на Бабин ден Тържествен ритуал и веселие- Читалище “Христо Ботев - 1925” – Самуил и Читалище “Иван Вазов -1018 “- Владимировци
- Честване на Деня на ветераните- Тържествен ритуал и веселие в читалище “Паметник – 1872 ” с. Хърсово, читалище “Напредък- 1896 “с. Голям извор и Читалище “Просвета – 1924 “ с. Богданци;
- Честване на Трифон Зарезан-тържествен ритуал и веселие в читалищата: “Паметник – 1872 ” с. Хърсово, читалище “Напредък- 1896 “с. Голям извор, Читалище, “Просвета – 1924 “ с. Богданци, Читалище “Хр. Ботев -1921 “ с. Кара Михал и Читалище “Н. Й. Вапцаров -1930” с. Здравец;
- Последната седмица на м. август - Традиционен празник на община Самуил;
- Коледни и новогодишни празници. Изложба базар на сурвачки и коледни картички- Читалище „Иван Вазов -1018 “- Владимировци, Читалище „Развитие -1903“ - Кривица Читалище „Просвета – 1924 “- Богданци.

На територията на Община Самуил действат 5 православни храма и 11 джамии. Голяма част от сградите на религиозните храмове се нуждаят от ремонт.

Спортните съоръжения в общината са: Спортен комплекс, разположен в с. Самуил е основното спортно съоръжение в общината. Комплексът включва и стадион, тенис-корт, футболно игрище, писта. Спортният комплекс е общинска собственост. В общинския център и с. Владимировци са изградени нови спортни площадки, необходимо е да се изградят такива и в останалите населени места на общината. На територията на общината са построени още три

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Самуил
2021-2027 г.

футболни игрища (стадиона) на територията на селата: Владимировци, Богданци и Ножарово. Спортният комплекс и всички стадиони в общината се нуждаят от ремонт.

За развитието на спорта и през отчетния период 2021-2023 г. Община Самуил оказва финансова помощ на регистрираните спортни клубове по футбол и борба. В общината ежегодно се организира турнир по свободна борба, в който участват възпитаници на местния спортен клуб по борба „Шампиони” и спортисти от съседни общини.

ОБОБЩЕНИ ИЗВОДИ:

Първите три години от прилагане и изпълнение на Плана за интегрирано развитие на община Самуил 2021-2027 г. се характеризират с политическа, икономическа и финансова нестабилност и поредица от кризи довели до рекордна инфлация, поскъпване на живота и енергоносителите, безработица и др. Продължителната пандемия от коронавирус и последиците от нея, войните в Украйна и Израел и честата смяна на властта у нас, забавят финансирането на много приоритетни общински проекти. Пандемията ограничава значително социалния живот, създаде икономически и финансови рискове и неустойчивост. Местната власт предприема всички необходими мерки за опазване живота и здравето на населението и в същото време работи активно за пълноценно изпълнение на дейностите, водещи до подобряване на всички сфери на обществения живот.

Докато 2021-2022 година преминават под знака на здравната и енергийна кризи, усложнена международна обстановка, войни, вътрешнополитически хаос и инфлация, то 2023 г. е белязана от ръст на доходите, изкуствена политическа стабилност и икономически подем. Инфлацията продължава да се покачва, но с по-ниски темпове спрямо предходните години. Със съставянето на редовно правителство, макар и по трудна коалиционна формула и с премиер на ротация, потребителите получават известна политическа сигурност, а с ръста на доходите се съживява потреблението и икономиката като цяло. Отпадането на ограниченията заради пандемията дава тласък на пътуванията и развитието на туризма. Цените на основните енергийни източници също се нормализират и това създава известна стабилност и предвидимост на разходите.

Водещите проблеми при прилагане на ПИРО на етапа на междинна оценка са предимно от глобално, европейско и национално ниво и са извън компетенциите и възможностите за въздействие на Кмета на община Самуил и местната власт. Забавеното приемане на държавния бюджет, на средствата по оперативни програми за периода 2021-2027 г., на Националния план за възстановяване и устойчивост и Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони, поставят на сериозни изпитания общинския бюджет и силно ограничават възможностите за финансиране на проектите в плана за развитие.

Всичко това влошава социално-икономическите условия за развитие на община Самуил и проблемите на местно ниво се задълбочават.

Демографските показатели продължават да се влошават. Населението намалява и застарява, запазва се тенденцията на ниска раждаемост и висока смъртност. Селищната система на общината е сравнително устойчива. Застрашено от обезлюдяване и изчезване е само село Кара Михал (под 50 жители към 2023 г.).

В регионален план през периода 2021-2023 г. община Самуил запазва пето място по територия и шесто място по население в областта. В общината в края на 2023 г. живеят 5,82% от населението на област Разград и 0,86% от населението на СЦР.

Средната гъстота на населението в община Самуил (23,45 души на кв. км. за 2023 г.) е по-ниска от средните стойности за област Разград (41,75), СЦР (45,98 души на кв. км.) и средната гъстота за страната (58,07). По брой населени места (14), община Самуил се нарежда на пето място в област Разград.

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Самуил
2021-2027 г.

По официални данни на НСИ към 31.12.2023 г. в община Самуил живеят 5862 души - с 1% или с 68 души повече от предходната 2022 г., но с 9% по-малко спрямо базовата 2019 г. Относителният дял на мъжете е 49%, а на жените 51%.

Естественят прираст на населението е отрицателен, средно по минус 68 души на година, като през 2021 г. в резултат на пандемията от коронавирус достига минус 111, а през 2023 г. намалява до минус 38 души. Средногодишният брой на живородените деца в община Самуил за периода 2019-2023 г. е 56. Средната смъртност за изследваните 5 години е 124 човека годишно, като най-високите й стойности са по време на ковид кризата – 156 души. Тенденциите на ниска раждаемост и висока смъртност са трайни и са причина за отрицателния естествен прираст и демографската криза.

Механичният прираст на населението е положителен, средно по +56 човека на година, като през 2023 г. е +106. Населението на общината за периода 2019-2023 г. се е увеличило от положителна миграция с 280 човека. Общо в резултат на отрицателния естествен и въпреки положителния механичен прираст населението в община Самуил за периода на прилагане и действие на ПИРО - 2021-2023 г. е намаляло с 59 души.

Образователната система е добре организирана и материално обезпечена. Броят на учениците намалява само с 1, а на децата в детските градини се увеличава с 8 за отчетната 2023 година. Здравеопазването е достъпно и населението е сравнително обезпечено със здравни и лечебни заведения, медицинско оборудване и персонал. Ограничен остава достъпа до лекарства и в общината работи само една аптека. Предлагат се много и разнообразни социални дейности и услуги, които отговарят напълно на потребностите на местното население и имат капацитет за обслужване на потребители от региона и страната.

Безработицата през 2023 г. нараства значително (с 6,3 пункта) и достига 27,4%, като остава значително по-висока от средните нива за област Разград (9,8%) и за страната (5,6%). След отчетения ръст от 19% на годишна база, заплатите в община Самуил са по-високи от средните за област Разград (16955 лева), но остават със стойности по-ниски от средните за страната (21242 лева). По-високи са възнагражденията на работещите в частния сектор – 19978 лева средногодишно, а заетите в общественния сектор получават средно по 15241 лева на година.

Икономическото развитие на община Самуил през 2023 г. се характеризира с различна динамика в отделните сектори, но като цяло отчитаме подем. Селското стопанство запазва своите стабилни позиции и отчитаме ръст на броя на предприятията в сектора. Бизнесът постепенно преодолява кризата и трудностите, предизвикани от неблагоприятните макроикономически условия. Статистиката отчита ръст на доходите и потреблението и подобряване на финансовите резултати на местните предприятия.

Въпреки ограничените възможности за европейско финансиране, предизвикателствата и трудностите през 2023 година, войните, кризите и неблагоприятните демографски и политически процеси, Община Самуил се справя добре и успява да реализира част от планираните в ПИРО проекти, мерки и дейности.

II. ОЦЕНКА НА ПЪРВОНАЧАЛНИТЕ РЕЗУЛТАТИ ОТ ИЗПЪЛНЕНИЕТО

Междинната оценка за изпълнението на Плана за интегрирано развитие на община Самуил има за цел да обобщи първоначалните резултати и напредъка за първите три години от прилагането на стратегическия документ, като анализира промяната в средата и условията на живот на местната общност.

В стратегическата част на ПИРО са включени: визия, 3 приоритета и 9 специфични цели за въздействие в различни сфери на обществения живот.

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Самуил
2021-2027 г.

Визията дава характеристики на специфичния потенциал на общината и насоките за бъдещото ѝ дългосрочно развитие. Тя е консолидирана, обобщена представа/желание на местната общност за стандарта на живот и качествата на средата, която изгражда, поддържа и обитава. Визията за развитие на община Самуил е с перспектива отвъд хоризонта на 2027 г. и формулирана така:

„Община Самуил - добра за живот и работа община, с икономически растеж и заетост, основани на ефективно използване на ресурсите за развитие на селско стопанство, хранително-вкусова промишленост и туризъм, съхранена природа и културно наследство.”

Дългосрочната политика на общината, очертана във визията играе ключова роля за постигането на устойчивото и балансирано местно развитие в различни аспекти икономически, социален, екологичен и териториален. За постигане на визията трябва да се предприемат сериозни действия за насърчаване на местната икономика, привличане на инвестиции, преодоляване на демографския срив. Уникалните културни и природни дадености на общината трябва се оползотворяват отговорно и устойчиво за привличане на инвестиции и развитие на туризма. Общината трябва да се интегрира със света посредством достъпни и удобни пътни и високоскоростни оптични връзки, утвърждавайки мястото си в региона. Устойчивото развитие на района е свързано най-вече с преодоляване на демографския срив и бедността, чрез насърчаване на инвестициите, предприемачеството и оползотворяване на местния потенциал и ресурси. Гражданите трябва да играят активна роля в бъдещето на своята община и да имат възможност за личностно и професионално развитие.

Комплексът от приоритети, мерки и дейности за реализацията на стратегическите цели на ПИРО следва да бъде насочен в няколко основни области на въздействие, както следва:

- Подобряване на бизнес средата и насърчаване на икономическия растеж – привличане на инвестиции, иновации, по-висока заетост, доходи и жизнен стандарт.
- Съхраняване на демографския потенциал, образователно и духовно развитие на човешките ресурси, със специална грижа към младите и хората в неравностойно положение – социално включване, увеличаване броя на младежите с висше образование и задържането им за живот и работа в общината.
- Подобряване на средата на обитаване и интегрирано териториално развитие – по-добра транспортна и цифрова свързаност и достъпност на населените места в общината, подобрена инфраструктура, качествени услуги, запазване и утвърждаване на природното богатство и културно-историческото наследство.

На тази база са изведени три приоритета всеки, от които се изпълнява, чрез съвкупност от мерки и дейности, обобщени в Програмата за реализация на ПИРО 2021-2027 г. Ограниченият брой ключови приоритети, отразяват избрания фокус и специфика за развитие. Приоритетите ще се изпълняват под формата на конкретни дейности и проекти, обезпечени с нужните ресурси и съобразени с капацитета и възможностите за реализацията им.

- Приоритет 1: Обновяване на икономиката.
- Приоритет 2: Съхраняване и развитие на човешкия потенциал, разширяване и развитие на социалните услуги
- Приоритет 3: Териториална свързаност, устойчиво развитие и намаляване на неравенствата

Приоритетите, дефинирани в ПИРО са съобразени със спецификите на община Самуил и конкретните нужди и проблеми на целевата територия и нейните граждани. Всеки приоритет е свързан със съответни специфични цели и детайлизира насоките и проектите за тяхното изпълнение. Приоритетите са обвързани с изпълнението на пакет от мерки и дейности, финансирани от различни източници, включени в Програмата за реализация на ПИРО.

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Самуил
2021-2027 г.

Стратегията за реализация на ПИРО обхваща и проследява взаимовръзката между формулираната визия за развитие, определените приоритети за действие и техните специфични цели, които трябва да бъдат постигнати посредством изпълнението на конкретни мерки, проекти и предвидените в проектите дейности.

Реализирането на стратегическите цели и приоритети на ПИРО не е задача само на местната власт и трябва да се случва в условията на тясно взаимодействие и партньорство с бизнеса, социални, образователни културни институции, НПО и други заинтересовани страни. Необходимо е да се използват всички възможности за съвместни проекти и дейности, включително в условията на междуобщинско и международно сътрудничество.

За плановия период 2021-2027 г. в Индикативната финансова таблица на ПИРО на община Самуил за трите основни приоритета са заложили 58 проекти и дейности на обща стойност 32 150 хиляди лева.

Реалните резултати на етапа на междинна оценка за изпълнението на ПИРО за първите три години на неговото действие са представени в следващата таблица:

Таблица 29: Справка за изпълнени проекти и дейности в община Самуил през периода 2021-2023 г.

№ по ред	Приоритет, Специфична цел, Проект/Дейност	Обща стойност лева	Период на изпълнение	Източник на средства – програма, фонд, бюджет (собствен финансов принос в %)	Резултати
	Приоритет 1: Обновяване на икономиката в общината	8833696			
	Специфична цел 1.1. Привличане на инвестиции и насърчаване на предприемачеството	1360300			
1	Технологична модернизация на „Тракция“ АД	1360300	2023-2024	Национален план за възстановяване и устойчивост	Закупуване на ново производствено оборудване за повишаване на производствения капацитет и цифровизацията на дейността на “Тракция АД” – вагоностроителен завод
	Специфична цел 1.2: Създаване на нови и качествени работни места и подобряване достъпа до заетост	584790			
2	„Обучение и заетост“-2019	219622	2019-2021	ОП „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020	Обучени и назначени на работа 15 лица в неравностойно положение
3	Проект „Осигуряване на заетост“	365168	2022	МТСП	Осигурена заетост за 91 лица в рамките на проекта
	Специфична цел 1.3. Устойчиво развитие на селското и горското стопанство	6888606			
4	Проект за отглеждане на трайни насаждения – череши, праскови и малини	48895	2019-2024	Програма за развитие на селските райони	Създаване на ново земеделско стопанство на млад земеделски

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Самуил
2021-2027 г.

				2014-2020	производител в община Самуил
5	Инвестиции за осигуряване на биосигурността на стопанството на ЕТ „ТУГИ-Ф-ФЕВЗИ ЮМЕР“, с.Пчелина	941337	2022-2023	Програма за развитие на селските райони 2014-2020	Насърчаване производство на овче мляко и агнета за месо, чрез закупуване на специализирана техника за отглеждане на зърнени и маслодайни култури за фураж за животновъдното стопанство.
6	Закупуване на оборудване и земеделска техника за нуждите на животновъдното стопанство в с.Голям извор	346770	2022-2023	Програма за развитие на селските райони 2014-2020	Закупуване на техника за обслужване на фермата и обработка на отглежданите площи за изхранване на животните. – кравефермата отглежда 132 бр. крави млечно направление
7	Закупуване на техника за изхранване на животните в стопанството и оборудване за кравеферма в с.Здравец	587547	2022-2023	Програма за развитие на селските райони 2014-2020	Закупуване на техника за обслужване на фермата и обработка на отглежданите площи за изхранване на животните. – кравефермата отглежда 120 бр. крави млечно направление
8	Внедряване на нови технологии в животновъдното стопанство на Агро-вариант 3 ООД, с.Кара Михал	370140	2022-2023	Програма за развитие на селските райони 2014-2020	Закупуване на модерна техника и оборудване, необходимо за протичане на земеделския производствен процес по рационален и конкурентноспособен начин-осигуряване на безопасност и проследяемост на произведеното сурово овче мляко.
9	Подпомагане на развитието на стопанство на ЗП Анна Стелиянова Димитрова	29337	2022-2027	Програма за развитие на селските райони 2014-2020	Модернизация на земеделско стопанство за отглеждане на 16,996 дка трайни насаждения - лешници в землището на с. Желязковец, общ. Самуил, обл. Разград, местност "Агова нива".
10	Развитие на малкото стопанство чрез отглеждане на крави - месодайни ,пчелни семейства и закупуване на оборудване	29337	2022-2027	Програма за развитие на селските райони 2014-2020	Подпомагане на стопанство в с.Владимировци и с.Богданци за отглеждане на 14 бр. месодайни крави и 46 бр. пчелни семейства.
11	Подпомагане на развитието на стопанство на ЗП Мустафа Мехмед	29337	2022-2027	Програма за развитие на селските райони 2014-2020	Модернизиране на стопанство за отглеждането на 109 бр. пчелни семейства в с.Хума
12	Развитие на малкото стопанство чрез увеличаване на броя на пчелните семейства и закупуване на оборудване	29337	2022-2027	Програма за развитие на селските райони 2014-2020	Модернизиране на стопанство за отглеждането на 132 бр. пчелни семейства в с.Самуил и с.Кривица
13	Развитие на малкото	29337	2022-2027	Програма за	Модернизиране на

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Самуил
2021-2027 г.

	стопанство чрез увеличаване на броя на пчелните семейства и закупуване на оборудване			развитие на селските райони 2014-2020	стопанство за отглеждането на 130 бр. пчелни семейства в с.Самуил
14	Проект на фирма „Агростремеж“ ООД за изграждане на птицевъдна ферма в землището на с. Богданци	1946857	2023-2025	Програма за развитие на селските райони 2014-2020	Изграждане и оборудване на животновъдна сграда за отглеждане на 280 броя дойни крави и закупуване на обслужващи ремаркета за разхвърляне на тора
15	Проект на фирма „Горд Барн“ ЕООД за изграждане на животновъдна ферма в землището на с. Хърсово	1955209	2023-2025	Програма за развитие на селските райони 2014-2020	Изграждане на птицеферма за отглеждане на бройлери, технологично оборудване за отглеждането им и изграждане на хибридна система използваща ВЕИ
16	Иновативна инвестиция за био производство на лавандулово масло	545166	2023-2025	Програма за развитие на селските райони 2014-2020	Проект на ЗП Ибрахим Ахмед, с.Владимировци за изграждане на рафинерия за лавандулово масло
	Специфична цел 1.4. Развитие на устойчив туризъм				
	ПРИОРИТЕТ 2: Съхраняване и развитие на човешкия потенциал, разширяване и развитие на социалните услуги	6536452			
	Специфична цел 2.1: Качествено образование и обучение	1864696			
17	Ремонт на сграда на ОУ "Св. Паисий Хилендарски" с. Хърсово	211702	2020-2021	Държавен бюджет	Подобряване на техническото състояние на обекти на образователната инфраструктура
18	Вътрешен ремонт на електрическата инсталация на ОУ "Хр. Ботев" с. Владимировци	187870	2021	Държавен бюджет	Подобряване на техническото състояние на обекти на образователната инфраструктура
19	Ремонт на покрив, отоплителна инсталация и вътрешен ремонт на ОУ "Хр. Ботев" с. Владимировци	145105	2021	Държавен бюджет	Подобряване на техническото състояние на обекти на образователната инфраструктура
20	"Изграждане на система за видео наблюдение в ОУ "Св. Паисий Хилендарски" с. Хърсово	1080	2021	Държавен бюджет	Подобряване на контрола и безопасността в обекти на образователната инфраструктура
21	Оборудване на детска площадка ЦДГ Радост с.Владимировци	4888	2018-2021	Общински бюджет	Подобряване на техническото състояние на обекти на образователната инфраструктура
22	Проект „Детство без граници“	660011	2016-2022	ОП „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020	Предоставяне на допълнителни услуги за деца и ученици. Обхванати 505 деца между 0 и 7 годишна възраст и 304 семейства
23	Проект на СОУ „Св. Св. Кирил	22000	2021	МОН	Участие в МДЛ“Чавдар“-

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Самуил
2021-2027 г.

	и Методий“, с.Самуил по Национална програма „Отново заедно“ 2021 г.				гр. Обзор, с което се насърчава възстановяването на комуникацията между учениците и обогатяването на тяхната култура
24	Проект на СОУ „Св. Св. Кирил и Методий“, с.Самуил по Национална програма „Осигуряване на съвременна образователна среда“	10000	2021	МОН	Оборудване и обзавеждане на стая за дейности по интереси
25	Проект „Подкрепа за успех“ на СОУ „Св. Св. Кирил и Методий“, с.Самуил	69910	2021	ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014 - 2020	Обучение на ученици по общообразователни предмети – БЕЛ, Математика, География, Физика, Предприемачество
26	Проект на СОУ „Св. Св. Кирил и Методий“, с.Самуил "Квалификация за професионално развитие на педагогическите специалисти"	12500	2020-2021	ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014 - 2020	Подкрепа за професионално изграждане и развитие на професионалните умения на педагогически специалисти, чрез обучения
27	Проект „Равен достъп до училищно образование в условията на кризи“ на СОУ „Св. Св. Кирил и Методий“, с.Самуил	10000	2021	ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014 - 2020	Превенция прекъсването на образователния процес и приобщаващото образование в условията на кризи
28	Проект Равен достъп до образование на ОУ „Христо Ботев“, с.Владимировци	14 000	2021	ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014 - 2020	Закупени 8 лаптопи за учители, 8 лаптопи и 8 таблети за ученици
29	Проект Оптимизиране на вътрешната структура на ОУ „Христо Ботев“, с.Владимировци	6 070	2021	ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014 - 2020	Обезщетение при пенсиониране
30	Проект „Подкрепа за успех“ на ОУ „Христо Ботев“, с.Владимировци	20 287	2021	ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014 - 2020	Преодоляване на образователни дефицити
31	Проект „Образование за утрешния ден“ на ОУ „Христо Ботев“, с.Владимировци	17 980	2021	ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014 - 2020	Придобиване на основни компетентности по ИТ
32	Проект „Активно приобщаване в системата на предучилищното образование“, Бенефициент – ДГ „Радост“ с.Владимировци и ДГ „Кокче“ с.Самуил	82500	2022	ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014 - 2020	Предоставяне на допълнително обучение по български език за децата с различен майчин език като ефективно средство за социално приобщаване
33	Проект „Активно приобщаване в системата на предучилищното образование“, Бенефициент – ОУ Христо Ботев“ с. Владимировци	17020	2022	ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014 - 2020	Преодолени обучителни затруднения по български език и математика.
34	Национална програма „Отново	55000	2021	МОН	Участие в ученически

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Самуил
2021-2027 г.

	заедно“ 2022 г. Бенефициент – СУ Св. Св. „Кирил и Методий“ с. Самуил				лагери за насърчаване на възстановяването на комуникацията между учениците
35	Проект „Подкрепа за успех“, Бенефициент – ОУ „Св. Паисий Хилендарски“ с. Хърсово	6481	2022	ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014 – 2020, Държавен бюджет	Намаляване и предотвратяване на преждевременното напускане на училище
36	Национална програма „Осигуряване на съвременна образователна среда“, Бенефициент – СУ „Св. Св. „Кирил и Методий“ с. Самуил	3000	2022	МОН	Оборудване и обзавеждане за външната и вътрешната площадки с учебни материали за пътна безопасност
37	Национална програма „Отново заедно“ 2023 г. Бенефициент – СУ Св. Св. „Кирил и Методий“ с. Самуил	77000	2023	МОН	Участие в лагери за подобряване на комуникацията между учениците и обогатяването на тяхната култура
38	Национална програма „Иновации в действие“, проект на СУ Св. Св. „Кирил и Методий“ с. Самуил	2000	2023	МОН	Посещение на иновативно училище в гр. Димитровград
39	Проект „Подкрепа за успех“, Бенефициент – СУ Св. Св. „Кирил и Методий“ с. Самуил	69910	2023	ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014 – 2020, Държавен бюджет	Обучение на ученици по общообразователни предмети – БЕЛ, Математика, География, Физика, Предприемачество
40	Проект BG05M2OP001-2.012-0001 – СУ „Св. Св. „Кирил и Методий“ с. Самуил	4860	2023	МОН	Усвояване на знания и умения за работа в дигиталното общество
41	Проект BG05M2OP001-3.018-0001 „Подкрепа за приобщаващо образование“ – СУ „Св. Св. „Кирил и Методий“ с. Самуил	7480	2023	МОН	Осигуряване на по-високо качество и достъп до образование на деца и ученици със специални образователни потребности, с хронични заболявания, в риск и с изяви дарби в детски градини и училища.
42	Проект № BG05M2OP001-5.001-0001 „Равен достъп до училищно образование в условията на кризи“ – СУ „Св. Св. „Кирил и Методий“ с. Самуил	10000	2023	МОН	Целта на проекта е да не се допусне прекъсване на образователния процес и приобщаващото образование в условията на кризи
43	Проект BG05SFPR001-1.001-0001 „Успех за теб“ - СУ „Св. Св. „Кирил и Методий“ с. Самуил	10000	2023	ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014 – 2020	Подобряване качеството на училищното образование
44	Укрепване на капацитета на Община Самуил	126042	2023-2025	ОП „Развитие на човешките ресурси“ 2021-2027	Обучение и супервизия на 15 лица работещи в сферата на социалните услуги
	Специфична цел 2.2. Качествено здравно	4671756			

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Самуил
2021-2027 г.

	обслужване, социални услуги, култура и спорт				
45	„Осигуряване на топъл обяд в условията на пандемия от COVID-19 в община Самуил”	190382	2021-2022	ОПХОМП ФЕПНЛ	Подобряване обема на социалните услуги при извънредното положение. Обхванати 170 крайни потребители
46	„Обществена трапезария в община Самуил”	119520	2021	Целева програма към ФСЗ към МТСП	Повишаване обхвата на социалните услуги в община Самуил. Включени 150 крайни потребители
47	„Патронажна грижа за възрастни хора и лица с увреждания в община Лозница и община Самуил-К4”	28707	2020-2021	ОП „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020	Подобряване качеството на живот на най-уязвимите групи, чрез задоволяване на основните им потребности.
48	„Патронажна грижа +”	395626	2021-2022	ОП „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020	Подобряване обема на социалните услуги в рамките на продължаващата пандемия от COVID 19
49	Преустройство на детска градина-детски дом в заведение за социални грижи с. Ножарово	10450	2021	Общински бюджет	Създаване на нов обект за предоставяне на социални услуги в община Самуил
50	Преустройство на детска градина в заведение за социални грижи с. Голяма Вода	94476	2021	Държавен бюджет	Създаване на нов обект за предоставяне на социални услуги в община Самуил
51	Изграждане на стълбищна клетка към сграда на ДПЛУИ с.Самуил	60136	2021	Държавен бюджет	Подобряване на техническото състояние на обекти на социалната инфраструктура
52	Проект „Лична помощ“	894376	2022	АСП	Осигуряване на социални услуги в семейна среда за 110 потребители
53	Проект „Приемна грижа“	200435	2022	МТСП	Осигуряване отглеждането на 15 деца, настанени в приемни семейства.
54	„Обществена трапезария в община Самуил”	104846	2022	ФСЗ към МТСП	Повишаване обхвата на социалните услуги в община Самуил. Включени 150 крайни потребители
55	„Патронажна грижа +”	203412	2022-2023	ОП „Развитие на човешките ресурси“ 2021-2027	Подобряване обема на социалните услуги в рамките на продължаващата пандемия от COVID 19
56	„Грижа в дома“	345166	2022-2024	ОП „Развитие на човешките ресурси“ 2021-2027	Мобилен екип предоставя почасови мобилни интегрирани здравно-социални услуги по домовете и доставка на храна, заплащане на битови сметки и други на най-малко 63 потребителя за 12 месеца.
57	Проект „Детство без граници”	86707	2022	ОП „Развитие на човешките	Намаляване на бедността и насърчаване на социалното

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Самуил
2021-2027 г.

				ресурси“ 2021-2027	включване, услуги за ранно детско развитие, ранна интервенция на уврежданията, предоставяне на психологическа подкрепа, детска консултация, семейно консултиране и др.
58	Топъл обяд в Община Самуил	936984	2022-2025	Програма "Храни и основно материално подпомагане" 2021-2027	Подобряване качеството на живот на най-бедните лица и групи от населението на общината, чрез задоволяване на основните потребности от храна и допълнителна подкрепа 350 за лица в 2 трапезарии в с.Самуил и с.Владимировци
59	Обзавеждане и оборудване за два ЦНСТ в община Самуил	34981	2022	ФСЗ към МТСП	Подобряване на техническото състояние на обекти на социалната инфраструктура
60	Преустройство на детска градина в заведение за социални грижи с. Голяма Вода, с. Голяма Вода	221200	2022	Държавен бюджет	Обособяване на нови обекти за предоставяне на социални услуги в община Самуил
61	Проект „Патронажна мобилност в Община Самуил за предоставяне на топъл обяд“	48000	2023	Фонд „Социална закрила“, Общински бюджет	Закупен нов лекотоварен автомобил за нуждите на Домашен социален патронаж
62	Проект „Бъдеще за децата в община Самуил“	391162	2023-2025	ОП „Развитие на човешките ресурси“ 2021-2027	Предоставяне на социални и интегрирани здравно-социални услуги, вкл.в домашна среда, както и консултативна подкрепа с цел превенция на рисковете от изоставяне на детето
63	Основен ремонт на сграда към ЗЖ-Кривица - I етап, с. Кривица	119625	2022-2023	Общински бюджет	Подобряване на техническото състояние на обекти на социалната инфраструктура
64	Постройка за отоплителни материали и инвентар в ЦНСТПЛУИ - с. Пчелина, с. Пчелина	20333	2022	Държавен бюджет	Подобряване на техническото състояние на обекти на социалната инфраструктура
65	Постройка за отоплителни материали и инвентар в ЦНСТПЛУИ - с. Хума	37000	2022	Държавен бюджет	Подобряване на техническото състояние на обекти на социалната инфраструктура
66	Навес за отоплителни материали и инвентар в ЦНСТПЛУИ - с. Хърсово	39717	2022-2023	Държавен бюджет	Подобряване на техническото състояние на обекти на социалната инфраструктура
67	Преустройство на детска градина-детски дом в заведение за социални грижи с. Ножарово	3160	2023	Общински бюджет	Подобряване на техническото състояние на спортни обекти в общината
68	Обект изграждане на спортна площадка с.Богданци община Самуил - Етап I	85355	2019-2023	ПРСР 2014-2020	Подобряване на техническото състояние на обекти на спорт

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Самуил
2021-2027 г.

					инфраструктура
	ПРИОРИТЕТ 3: Териториална свързаност, устойчиво развитие и намаляване на неравенствата	4841768			
	Специфична цел 3.1.Транспортна и цифрова свързаност	4180219			
69	Реконструкция и рехабилитация на ул. Ком, ул.Кавала, ул.Ахелой, ул.Царевец, ул.Черни връх в с. Самуил	124490	2019-2021	Програма за развитие на селските райони 2014-2020	Подобряване на техническото състояние на уличната мрежа в общинския център
70	Реконструкция и рехабилитация на ул. Пирин в с. Самуил	50844	2021	Държавен бюджет	Подобряване на техническото състояние на уличната мрежа в общинския център
71	Реконструкция и рехабилитация на ул. Тунджа, с. Владимировци	81570	2021	Държавен бюджет	Подобряване на техническото състояние на уличната мрежа в населените места на община Самуил
72	Реконструкция и рехабилитация на ул.Калето и ул.Прогрес в с. Владимировци	310558	2019-2021	Програма за развитие на селските райони 2014-2020	Подобряване на техническото състояние на уличната мрежа в населените места на община Самуил
73	Реконструкция и рехабилитация на ул. Хан Аспарух, ул.Янтра в с. Ножарово	21888	2019-2021	Програма за развитие на селските райони 2014-2020	Подобряване на техническото състояние на уличната мрежа в населените места на община Самуил
74	Реконструкция и рехабилитация на ул. Огоста в с. Богданци	1843	2019-2021	Програма за развитие на селските райони 2014-2020	Подобряване на техническото състояние на уличната мрежа в населените места на община Самуил
75	Реконструкция и рехабилитация на ул. Баба Тонка в с. Богданци	50954	2021	Държавен бюджет	Подобряване на техническото състояние на уличната мрежа в населените места на община Самуил
76	Реконструкция, естетизиране на достъпна селищна среда в обществени територии в централната част на с.Самуил	310017	2019-2021	Държавен бюджет	Благоустрояване на общинския център
77	Реконструкция и разширение на Общинска сграда в с.Самуил	167560	2020-2021	Държавен бюджет, Общински бюджет	Подобряване на техническото състояние и разширяване на общинския сграден фонд
78	Основен ремонт на улици в селата Самуил, Ножарово, Владимировци, Богданци	645147	2022	ПРСР 2014-2020	Подобряване на техническото състояние на уличната мрежа в 4 населени места на община Самуил
79	Основен ремонт на улици в селата Самуил, Ножарово, Голяма Вода, Владимировци,	423172	2022	Държавен бюджет, Общински бюджет	Подобряване на техническото състояние на уличната мрежа в 7

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Самуил
2021-2027 г.

	Богданци, Желязковец, Здравец				населени места на община Самуил
80	Разработване на Одит за пътна безопасност	7000	2022	ДА БДП	Повишаване на безопасността на движението по пътищата в община Самуил
81	Проект "Строителство, реконструкция и/или рехабилитация на нови и съществуващи улици и тротоари и съоръженията и принадлежностите към тях в с.Богданци, с.Богомилци, с.Владимировци,с.Желязковец с.Здравец,с.Пчелина,с.Хърсово	1955750	2023-2025	ПРСР 2014-2020	Подобряване на техническото състояние на уличната мрежа в 4 населени места на община Самуил
82	Основен ремонт на ул. Морава в с. Самуил (ОК – 44 – 45), с. Самуил	29426	2023	Държавен бюджет	Подобряване на техническото състояние на уличната мрежа в общинския център
	Специфична цел 3.2.Устойчива околна среда	25478			
83	Проект за изграждане на Кът за отдих и благоустрояване на прилежащи площи в с.Желязковец	7478	2022	ПУДООС	Подобряване екологичното състояние на обществени площи и създаване на зони за отдих в общината
84	Изграждане на нови фотоволтаични системи за собствено потребление в комбинация с батерии	18000	2023-2025	Министерство на иновациите и растежа, Частни инвестиции	Проект на фирма „Турсуна-2000“ ЕООД за изграждане на фотоволтаична централа с мощност 60 kWh
	Специфична цел 3.3. Развитие на териториалното сътрудничество	636071			
85	Реконструкция, естетизиране на достъпна селищна среда в обществена територия - централна част на с.Владимировци I етап	392207	2019-2024	Държавен бюджет	Благоустрояване на площи за обществено ползване в община Самуил
86	Аварийен ремонт на сградата на кметство с. Хърсово, с. Хърсово	26586	2022	Общински бюджет	Подобряване техническото състояние на сгради за предоставяне на обществени услуги
87	Изграждане на система за видеонаблюдение в населените места: с. Богданци, с. Владимировци, с. Желязковец, с. Ножарово и централната част на с. Самуил	6132	2022	Държавен бюджет	Подобряване на сигурността и безопасността в общинския център и още 4 населени места в община Самуил
88	Реконструкция, естетизиране на достъпна селищна среда в обществена територия- централна част на с. Владимировци II етап	211146	2023-2024	Държавен бюджет	Благоустрояване на площи за обществено ползване в община Самуил
ОБЩА СТОЙНОСТ НА ПРОЕКТИТЕ:		20 211 916			

Обобщената справка показва, че за периода 2021-2023 г. на територията на община Самуил са изпълнени и в процес на изпълнение 88 проекти, обекти и дейности на обща стойност 20 211 916 лева.

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Самуил
2021-2027 г.

За постигане на заложените цели и приоритети в ПИРО най-съществен принос има Община Самуил, която е привлякла най-много средства от европейските фондове. Местният бизнес също работи и съдейства за изпълнение на плана. Общината няма съвместни проекти с бизнеса и публично-частни партньорства. Не са реализирани проекти с други български общини в условия на междуобщинско сътрудничество. За изпълнението на Плана за интегрирано развитие през годината са допринесли и проектите на местните училища, социални и културни институции.

ИЗВОДИ:

Стратегията за развитие на община Самуил с приоритети – обновяване на икономиката, икономически растеж, развитие на човешкия потенциал, развитие на социалните услуги, чиста околна среда, териториална свързаност и намаляване на неравенствата е уместна по отношение на основните нужди и проблеми на целевия район и не следва да се променя. Визията на ПИРО звучи актуално, реалистично и е изпълнима в дългосрочна перспектива. Стратегическите цели и приоритети са добре формулирани и подредени.

В Индикативната финансова таблица към ПИРО на община Самуил 2021-2027 г. за трите основни приоритета са заложили 58 проекти и дейности на обща стойност 32 150 хиляди лева. На етапа на МО отчитаме 88 проекти, обекти и дейности на обща стойност 20 212 лева.

Изводът е, че финансовото изпълнение на ПИРО за първите три години на база усвоени средства и инвестиции е 63%, а техническото изпълнение на база заложили и изпълнени проекти дейности е 152%. Това е много добър напредък в изпълнението на плана в средата на програмния период, предвид забавянето на възможностите за финансиране от оперативни програми, НПВУ и СПРЗСР. Реалното финансово и техническо изпълнение на плана е по-голямо, но не може да бъде измерено точно тъй като не са отчетени проектите, финансирани с частни инвестиции.

III. ОЦЕНКА НА СТЕПЕНТА НА ПОСТИГАНЕ НА СЪОТВЕТНИТЕ ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ НА ПИРО

След направения подробен анализ на реализираните проекти и дейности и на първоначалните резултати от изпълнението на ПИРО на община Самуил за периода 2021-2027 г. са изведени конкретните данни за постигнатия напредък по приоритети и мерки, представени в следващата Таблица 30.

Таблица 30: Изпълнение на ПИРО на община Самуил през периода 2021-2023 г. по приоритети и мерки

Приоритет / Специфична цел	Прогнозен брой проекти	Прогнозна стойност (хил.лева)	Отчетен брой изпълнени проекти за периода 2021-2023	Отчетна стойност на изпълнените проекти за периода 2021-2023 (хил.лева)	Техническо изпълнение в %	Финансово изпълнение в %
Приоритет 1	16	3900	16	8834	100,00	226,51
Специфична цел 1.1.	4	550	1	1360	25,00	247,27
Специфична цел 1.2.	5	450	2	585	40,00	130,00
Специфична цел 1.3.	4	2050	13	6889	325,00	336,05
Специфична цел 1.4.	3	850	0	0	0,00	0,00
Приоритет 2	20	6200	52	6537	260,00	105,44

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Самуил
2021-2027 г.

Специфична цел 2.1.	8	2300	28	1865	350,00	81,09
Специфична цел 2.2.	12	3900	24	4672	200,00	119,79
Приоритет 3	22	22050	20	4841	90,91	21,95
Специфична цел 3.1.	6	10250	14	4180	233,33	40,78
Специфична цел 3.2.	11	8700	2	25	18,18	0,29
Специфична цел 3.3.	5	3100	4	636	80,00	20,52
ВСИЧКО ЗА ПИРО 2021-2023	58	32150	88	20212	151,72	62,87

Изпълнение на Приоритет 1: Обновяване на икономиката в общината

През периода 2021-2023 г. по Приоритет 1 са изпълнени и в процес на изпълнение 16 проекта за 8 833 696 лева.

По Специфична цел 1.1. Привличане на инвестиции и насърчаване на предприемачеството, е реализиран 1 проект за 1 360 300 лева.

По Специфична цел 1.2: Създаване на нови и качествени работни места и подобряване достъпа до заетост, са отчетени два проекта на етапа на междинна оценка на ПИРО на обща стойност 584 790 лева.

По Специфична цел 1.3. Устойчиво развитие на селското и горското стопанство, са изпълнени 13 проекта на стойност 6 888 606 лева.

По Специфична цел 1.4. Развитие на устойчив туризъм, няма отчетени проекти и дейности.

Изпълнение на Приоритет 2: Съхраняване и развитие на човешкия потенциал, разширяване и развитие на социалните услуги

През периода 2021-2023 г. по Приоритет 2 са реализирани и в процес на изпълнение 52 проекта на стойност 6 536 452 лева.

По Специфична цел 2.1: Качествено образование и обучение, отчитаме 28 проекта за 1 864 696 лева.

По Специфична цел 2.2. Качествено здравно обслужване, социални услуги, култура и спорт, са изпълнени 24 проекти и дейности на обща стойност 4 671 756 лева.

Изпълнение на Приоритет 3: Териториална свързаност, устойчиво развитие и намаляване на неравенствата

През периода 2021-2023 г. по Приоритет 3 са изпълнени и в процес на изпълнение 20 проекта на стойност 4 841 768 лева.

По Специфична цел 3.1. Транспортна и цифрова свързаност, са изпълнени и в процес на изпълнение 14 проекта на стойност 4 180 219 лева.

По Специфична цел 3.2. Устойчива околна среда, са отчетени 2 проекта за 25 478 лева.

По Специфична цел 3.3. Развитие на териториалното сътрудничество, отчитаме 4 изпълнени проекта на обща стойност 636 071 лева.

Следващата Графика 7 илюстрира сравнението между планираните и отчетени на етапа на МО проекти и дейности в изпълнение на ПИРО на община Самуил.

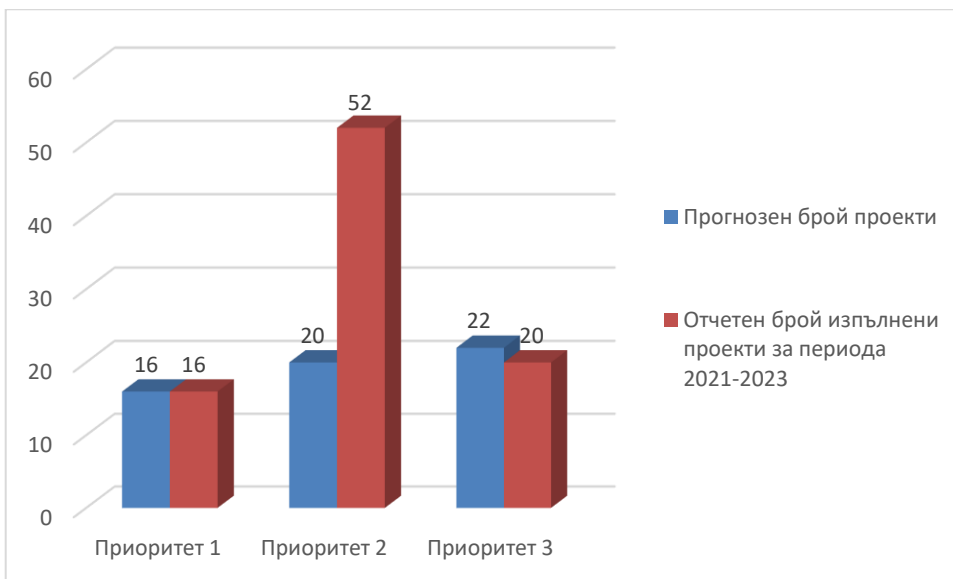
Ясно се вижда, че трите приоритете на плана са с много висока степен на техническо изпълнение на етапа на междинна оценка по брой реализирани проекти и дейности. Като цяло в средата на програмния период Община Самуил отчита 152% техническо преизпълнение на планираните проекти и дейности в програмата за реализация на ПИРО, което е отличен напредък за първите три години от прилагане на стратегическия документ.

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Самуил
2021-2027 г.

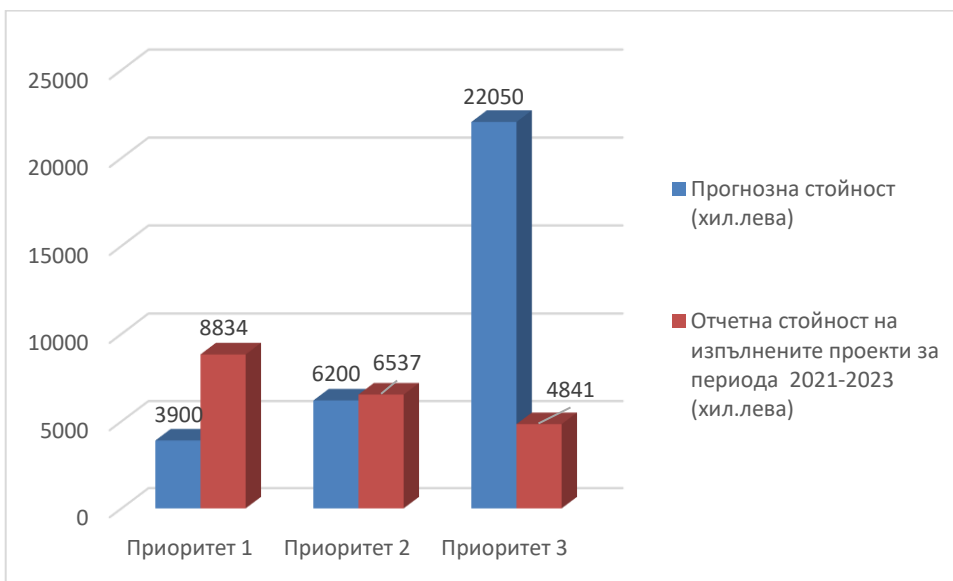

Графика 7: Планирани и отчетени проекти по приоритети на ПИРО 2021-2023 г. (брой)

Сравнението на инвестираните финансови ресурси по приоритети на ПИРО с тези, планирани в индикативната финансова таблица и програмата за реализация на документа показва, че е на лице сериозен дисбаланс между планираните и привлечените средства на етапа на МО.

Графика 8: Планирани и привлечени средства по приоритети на ПИРО (хил. лева)

Най-голяма е разликата между планираните и отчетени инвестиции по Приоритети 3. Това се дължи на факта, че в периода 2021-2023 г. не са обявявани процедури за кандидатстване и не е имало възможности за финансиране на проекти в областта за насърчаване на зелени и сини инвестиции, кръгова икономика, чиста околна среда, приспособяване към изменението на климата, превенция и управление на риска и др.

По Приоритет 1 отчитаме финансово преизпълнение, независимо, че липсват точни финансови данни и информация за частните инвестиции и проектите на фирми и земеделски производители. Реалното финансово изпълнение по този приоритет е много по-голямо, но не може да бъде измерено. Приоритет 2 е с най-балансиран показател на база заложен и усвоени средства на етапа на МО на ПИРО.

ИЗВОДИ:

Най-успешен на етапа на междинна оценка на ПИРО по техническо и финансово изпълнение е Приоритет 1 „Обновяване на икономиката в общината“ с 100% техническо и 227% финансово преизпълнение. На второ място е Приоритет 2 „Съхраняване и развитие на човешкия потенциал, разширяване и развитие на социалните услуги “ – 260% техническо и 105% финансово преизпълнение. Трети е Приоритет 3 „Териториална свързаност, устойчиво развитие и намаляване на неравенствата“ с 91% техническо и 22% финансово изпълнение.

В рамките на отчетния период 2021-2023 година, Община Самуил се е справила отлично и успешно изпълнява заложените в Плана за интегрирано развитие проекти и дейности, като е постигнала значителен напредък и по трите основни приоритета.

IV. ОЦЕНКА НА ЕФЕКТИВНОСТТА И ЕФИКАСНОСТТА НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ РЕСУРСИ

Стратегията за реализация на ПИРО отразява логиката на интервенциите за постигане на конкретни резултати, ефект и въздействие от прилагането на документа. Ефектът от реализацията на плана се проявява в крайните видими и измерими резултати, продуктите и въздействието на съответните дейности и проекти върху целевата територия и нейното население. Наблюдението и оценката на изпълнението на ПИРО следва да проследяват не само използването на финансовия и ресурсен потенциал, но активно да отчитат и физическия прогрес върху територията на общината, състоянието на средата и качеството на живот. Това изисква набор от общи и специфични индикатори и възможност за алтернативност и адаптивност при оценката.

4.1. Оценка за ефективност

Оценката за ефективност се изготвя на база заложените в документа индикатори (показатели) за мониторинг и преглед на тяхната измеримост, актуалност, съгласуваност и отношение към напредъка в изпълнението на плана. Системата от индикатори за наблюдение и оценка на изпълнението на Плана за интегрирано развитие има за крайна цел да повиши ефективността и ефикасността на използваните материални, финансови и човешки ресурси за постигане на желаните резултати и въздействия върху целевата територия.

Оценката за ефективност указва отношението между постигнатия резултат спрямо целите на плана (главна, стратегически цели и приоритети). В колкото по-висока степен са постигнати целите, толкова по-ефективни са предприетите действия, реализираните проекти и дейности в изпълнение на ПИРО.

Ефективността е оценка на съответствието на целите, а ефикасността е оценка на постигнатия резултат спрямо използваните ресурси. Оценката за ефективността на изпълнението на ПИРО се изготвя на база заложените в документа индикатори (показатели и измерители) за въздействие и резултат.

Таблица 31: Оценка на постигнатия напредък по изпълнението на целите и приоритетите на ПИРО на община Самуил по индикатори за наблюдение

Индикатори за продукт			
Индикатор	Мерна единица	Целева стойност	Отчетна стойност 2021-2023
Приоритет 1 – ОБНОВЯВАНЕ НА ИКОНОМИКАТА			
Нефинансови предприятия	брой	150	197

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Самуил
2021-2027 г.

Предприятия, получаващи подкрепа, чрез безвъзмездна помощ по проекти	брой	10	14
Частни инвестиции, допълващи публичната подкрепа	Хил. лева	10000	-
МСП, въвеждащи иновативен продукт или услуга	брой	2	1
Подкрепени предприятия, въвели НИРД, иновации и щадащи околната среда технологии в производствения си процес	брой	3	1
Годишен брой на безработните лица	брой	300	552
Обработвана земеделска земя	дка	150000	134916
Подпомогнати нови и модернизиранни земеделски стопанства	брой	10	13
Новозалесени горски територии	дка	100	27
Места за настаняване и средства за подслон	брой	2	-
Леглова база в места за настаняване и средства за подслон	брой	30	-
Приоритет 2 – СЪХРАНЯВАНЕ И РАЗВИТИЕ НА ЧОВЕШКИЯ ПОТЕНЦИАЛ			
Население на общината	брой	6400	5862
Деца в детските градини	брой	180	175
Ученици в училищата	брой	500	467
Подобрена и модернизирана образователна инфраструктура	брой	5	4
Училища с внедрени/работещи съвременни системи/среды за образование – дуално обучение, дигитализация на учебни програми, STEM и др.	брой	3	3
Ремонтирани спортни обекти и съоръжения	брой	3	3
Организиран спортни състезания, турнири и шампионати с регионално, национално и/или международно значение	брой	10	3
Лица, преминали обучение за нови професии и квалификация	брой	50	30
Разкрити работни места	брой	50	-
Подобрени сгради на здравната инфраструктура	брой	3	0
Подобрени сгради на социалната инфраструктура	брой	5	8
Предоставяни социални услуги	брой	13	18
Лица, подпомагани със социални помощи	брой	100	455
Подобрени сгради на културната инфраструктура	брой	5	0
Организиран културни събития (фестивали, традиционни празници, чествания и др.)	брой	10	10
Приоритет 3 - ТЕРИТОРИАЛНА СВЪРЗАНОСТ, УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ И НАМАЛЯВАНЕ НА НЕРАВЕНСТВАТА			
Обществени сгради с въведени мерки за енергийна ефективност	брой	10	13
Реализирани проекти за опазване и подобряване на околната среда	брой	3	2
Проведени акции за почистване и залесяване	брой	10	6

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Самуил
2021-2027 г.

Системи за разделно събиране, рециклиране, оползотворяване и повторна употреба на различни потоци отпадъци (опаковки, строителни, зелени и биоразградими и др.)	брой	3	2
Рехабилитирани пътища	км	30	0
Подобрена улична мрежа	км	50	30
Обновени водопроводни мрежи	км	10	0
Изградена нова канализационна мрежа	км	5	0
Изградени нови ПСОВ	брой	1	0
Реализирани проекти за производство на енергия от ВЕИ	брой	3	1
Население, ползващо ширококолов пътен достъп до Интернет	%	100	90
Реализирани проекти за благоустрояване на населените места	брой	5	2
Реализирани проекти в междубщинско сътрудничество	брой	2	0
Индикатори за резултат			
Индикатор	Мерна единица	Целева стойност	Отчетна стойност 2021-2023
Равнище на безработица	%	14	27,4
Средна годишна работна заплата	хил. лева	15000	17819
Нефинансови предприятия на 1000 д. от населението	брой	20	34
Произведена продукция	хил. лева	50000	65096
Нетни приходи от продажби на предприятията	хил.лв.	55000	73644
Печалби на нефинансовите предприятия	хил.лв.	7000	11614
ДМА в нефинансовия сектор	хил.лв.	30000	30825
Въведени електронни услуги в общинската администрация	брой	10	10
Земеделски производители	брой	170	137
Естествен прираст на населението	брой	-40	-38
Механичен прираст на населението	брой	+50	+106
Отпаднали от училище ученици за 1 учебна година	брой	0	5
Население на 1 лекар	брой	6365	5862
Население на 1 лекар по дентална медицина	брой	6365	5862
Реставрирани, консервирани и експонирани за туристи обекти на културно-историческото наследство	брой	1	0
Реновирани и благоустроени публични пространства (паркове и градинки)	брой	3	3
Новоизградени/реновирани детски площадки и спортни съоръжения	брой	3	3
Жители с подобро водоснабдяване	брой	3000	0
Жители с подобро третиране на отпадъчните води	брой	1500	0
Количество образувани отпадъци	тона	1000	1570

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Самуил
2021-2027 г.

Данните в Таблица 31 представят оценката за постигнатия напредък в изпълнението на ПИРО на община Самуил като всеки от изброените индикатори допринася за постигане на определена специфична цел и приоритет на плана. Индикаторите се отчитат като са съпоставени данните от ПИРО към края на 2023 г. с тези към края на базовата за ПИРО 2020 г. Някои показатели, за които няма изменение, не могат да бъдат отчетени на годишна база или няма данни са със същите стойности като тези в плана.

Резултатите от оценката показват, че безработицата в общината се увеличава и е значително по-висока от средната за област Разград и за страната. Средната годишна работна заплата също се увеличава и е по-висока от средната за областна, но остава по-ниска от средната заплата за страната. Въпреки световните кризи, войни и продължаваща инфлация, в местната икономика е отчетен подем, броят на предприятията расте и финансовите резултати на фирмите се подобряват спрямо предходните години. За съжаление към момента на изготвяне на настоящия доклад, няма официална статистика за състоянието на икономиката през 2023 г., но вероятно започналият в края на пандемията ръст подължава. Обобщено на етапа на междинна оценка отчитаме много добър напредък в постигане на *Приоритет 1 на ПИРО: Обновяване на икономиката.*

Населението на общината намалява в резултат на отрицателен естествен прираст, ниска раждаемост и висока смъртност. Негативните демографски тенденции водят до застаряване на населението и влошаване на възрастовата структура. Положителен е факта, че през отчетната 2023 г. броят на учениците в местните училища намалява само с 1, а на децата в детските градини леко се увеличава. Образователната система продължава да се развива, модернизира и напълно отговаря на съвременните изисквания за дигитализация и работа в електронна среда. В същото време в общината се предоставят разнообразни и качествени социални услуги, които отговарят на потребностите на населението и имат капацитет да обслужват потребители от други общини и региони. Здравеопазването е достъпно и обезпечено с кадри, но е затруднен достъпа до лекарства в по-отдалечените населени места. Културният и спортният календар са наситени със събития и в общината развиват дейност множество творчески, самодейни състави и няколко спортни клуба. Данните за тези индикатори показват сравнително добър напредък на годишна база в постигането на *Приоритет 2 на ПИРО: Съхраняване и развитие на човешкия потенциал.*

Анализът на индикаторите, съотносими към *Приоритет 3: Териториална свързаност, устойчиво развитие и намаляване на неравенствата*, също показва добър напредък през отчетната година. За това допринасят дейностите по подобряване на уличната мрежа в населените места, ремонт и обновяване на обществени сгради, облагородяване на обществени площи, паркове, детски, спортни площадки и други обекти на техническата инфраструктура. След стартиране на финансирането по мерките на Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони за периода 2023-2027 г. се очаква значителен напредък и по този приоритет на ПИРО.

ИЗВОДИ:

Междинната оценка на ПИРО на база индикатори за въздействие и резултат показва подобряване на икономическото развитие на община Самуил, обновяване на инфраструктурите, насърчаване на заетостта, устойчиво развитие на селското стопанство, грижа за опазването на околната среда и други положителни въздействия. Остават нерешени демографските проблеми, населението намалява и застарява, безработицата се увеличава, но се прилагат редица насърчителни мерки за повишаване на квалификацията на безработните и устройването им на работа. Най-видимият ефект от прилагането на плана остават инвестициите в инфраструктурата - ремонт на улици, ремонти на обществени сгради, детски и спортни площадки и др.

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Самуил
2021-2027 г.

Индикаторите са съотнесими пряко към приоритетите в плана и показват, че най-добър напредък е постигнат по показателите, измерващи изпълнението на **Приоритет 1: Обновяване на икономиката**. На второ място се нарежда **Приоритет 3: Териториална свързаност, устойчиво развитие и намаляване на неравенствата**. Най-незадоволителни са резултатите за индикаторите, оценяващи напредъка по **Приоритет 2: Съхраняване и развитие на човешкия потенциал**.

4.2. Оценка за ефикасността на използваните ресурси

Ефикасността указва отношението на постигнатия резултат спрямо вложените разходи (финансови средства). Колкото вложените разходи са по-малки, а постигнатите резултати по-значими, толкова по-ефикасни са действията. Докато ефективността дава отговор на въпроса „дали са изпълнени нужните за подобряване състоянието на целевата територия и нейното население проекти и дейности“, ефикасността дава отговор на въпроса, дали проектите и дейностите са изпълнени по икономически изгоден за обществото начин.

Оценката на ефикасността на използваните ресурси се базира на сравнение между използваните финансови средства за изпълнението на ПИРО и заложените в документа. Извършен е аналитичен преглед на проектите и дейностите, реализирани от община Самуил, други организации и фирми, финансирани със средства от бюджета на общината, структурни фондове на ЕС, частни инвестиции и други източници.

В тази част на междинната оценка ще разгледаме финансовото изпълнение на отделните приоритети на база сравнение между заложеното в Индикативната финансова таблица и Програмата за реализация на ПИРО за периода 2021-2023 г. и реално отчетеното изпълнение, вложени финансови средства и инвестиции по отделните проекти.

Таблица 32: Индикативно разпределение на ефикасността на използваните ресурси по приоритети на ПИРО и източници на средства за периода 2021-2023 г.

Приоритети	Прогнозна стойност (хил.лева)	Отчетна стойност на изпълнените проекти за периода 2021-2023 г. (хил.лева)	Финансово изпълнение в%	Източници на финансови средства за изпълнените проекти през периода 2021-2023 г. (брой проекти и стойност в хил. лева)							
				ОБ		РБ		ЕС		Други	
				Брой проекти	Стойност	Брой проекти	Стойност	Брой проекти	Стойност	Брой проекти	Стойност
ПРИОРИТЕТ 1	3900	8834	226,51	0	0	0	0	8	4417	8	4417
ПРИОРИТЕТ 2	6200	6537	105,44	5	162	25	2588	22	3787	0	0
ПРИОРИТЕТ 3	22050	4841	21,95	3	89	10	1684	6	3059	1	9
ВСИЧКО ПИРО 2021-2023	32150	20212	62,87	8	251	35	4272	36	11263	9	4426

Данните в Таблица 32 показват същественият финансов принос на Европейските фондове за развитието на община Самуил, както по отношение на подпомагане на техническата и социална инфраструктури, така и за местната икономика.

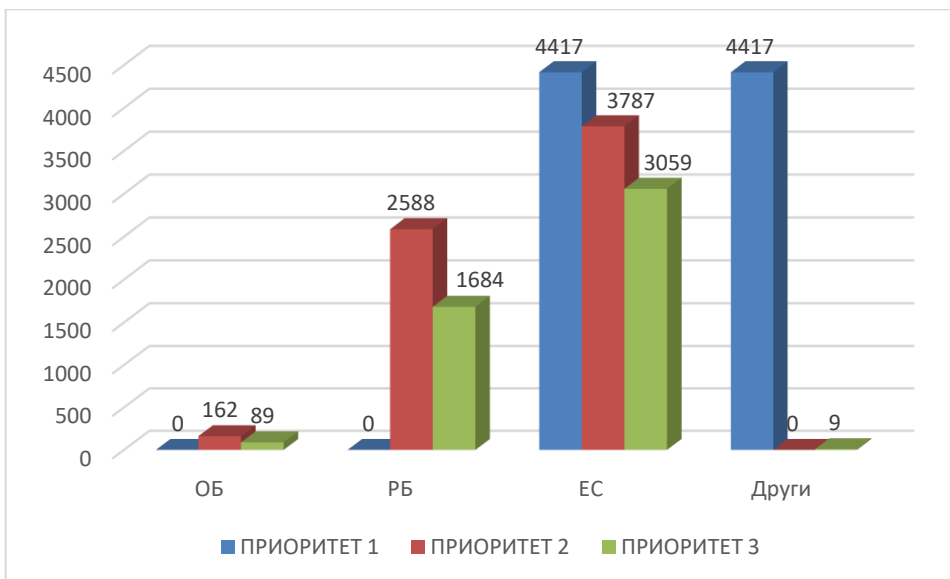
За мерките, свързани с изпълнението на ПИРО на община Самуил, в периода 2021-2023 г., реализирани със средства от републиканския бюджет и от бюджета на общината, информация е събрана чрез капиталови програми - уточнен годишен план и отчет за периода и Годишните доклади за наблюдение на изпълнението на плана. Направено е аналитично обвързване на посочените в списъците проекти и дейности с приоритетите на ПИРО. Данните позволяват разпределянето на вложения финансов ресурс по източници – републикански бюджет, общински бюджет и европейски фондове и програми.

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Самуил
2021-2027 г.

Графика 9: Разпределение на вложените финансови средства по източници

От данните в Таблица 32 може да бъде направен извода, че 11 263 хил. лева (56%) от общия размер на усвоените средства за реализация на ПИРО в периода 2021-2023 г. са осигурени от фондовете на ЕС и Националното съфинансиране. Най-съществен принос има ПРСР 2014-2020 и респективно ЕЗФРСР, което се обуславя от спецификата на община Самуил и допустимостта ѝ като бенефициент по програмата. Предвид забавеното стартиране на европейските финансиращи програми за периода 2021–2027 г., НПВУ и СПРЗСР, постигнатото финансово осигуряване на процесите на регионално развитие в община Самуил на етапа на МО е много добро. Републиканският бюджет е осигурил 4 272 хил. лева или 21% от средствата за изпълнение на плана. Общината е осигурила 251 хил. лева или 1% от средства за реализация на ПИРО, а останалите 22% са частно финансиране и други източници.

Значителен принос за изпълнение на ПИРО има местния бизнес, който реализира редица проекти, осъществени с финансовата подкрепа на ПРСР, ОПИК, НПВУ и частни инвестиции. Ефикасността на вложените средства не може да бъде измерена точно, тъй като се предполага, че има още инвестиции, за които няма информация и данни.

Сравнението на привлечените средства по приоритети с тези, планирани в индикативната финансова таблица на ПИРО показва значителен дисбаланс между планираните и привлечените средства, въпреки това изпълнението може да бъде оценено като добро за първите три години от прилагане на стратегическия документ.

ИЗВОДИ:

Ефикасността най-общо е оценка на съответствието между разходите и очакваните ползи от направените инвестиции в различни проекти и дейности. Изпълнените проекти и постигнатите индикатори показват висока резултатност в изпълнението на ПИРО, обвързана с подобрени показатели за устойчивост и развитие.

Реализираните проекти в община Самуил са в пълно съответствие със стратегическата рамка, като допринасят за постигане на целите и приоритетите на плана. Финансовите параметри на плана имат високо изпълнение, като по-ниските проценти по някои мерки се дължат на завишените прогнозни стойности и ограничените източници на финансиране, поради забавения старт на европейските програми. Всичко това дава основание за положителна оценка относно съотношението между направените разходи и очакваните/постигнатите ползи от изпълнението на плана.

Отчитайки видимите, реални резултати от реализираните проекти и дейности и техния ефект върху населението и целевата територия можем да отчетем много добра

обща ефективност и ефикасност на ПИРО на община Самуил за периода 2021-2027 г. Основните източници на средства за изпълнение на ПИРО са фондовете на ЕС, чрез програмите: ПРСР, ОПРЧР, ОПНОИР, ОПХМП и НПВУ. По-малко финансиране е получено от национални фондове и програми на българската държава и средства от републиканския бюджет и общинския бюджет на Община Самуил.

V. ОЦЕНКА НА КАЧЕСТВОТО НА ОРГАНИЗАЦИЯТА ПО ИЗПЪЛНЕНИЕТО И МОНИТОРИНГА НА ПИРО

Община Самуил е създала добра организация за прилагане и изпълнение на ПИРО за периода 2021-2023 г. от гледна точка на планирани и реализирани дейности, вътрешен мониторинг, отчетност и контрол. Кметът ежегодно отчита напредъка в изпълнението на плана пред Общинския съвет, съгласно изискванията на Чл.23 и Чл.24 от Закона за регионалното развитие, Чл. 24 и Чл.72 от Правилника за прилагане на ЗРР.

Създаден е добър механизъм за избор на приоритетни проекти и дейности. Проектиране и планиране се извършва ежегодно, като изборът е свързан със:

- изискванията на действащи нормативни документи, които задължават Общините да извършват определен вид дейности или изградят определен вид обекти;
- необходимостта, продиктувана от потребностите на Общината да създава благоприятни условия за живот и комфортна среда на обитаване и да бъде притегателен център за населението, най-вече за младите хора;
- съобразяване с финансовите възможности на общинския бюджет, при изисквания за съфинансиране;
- съобразяване с проектната готовност на Общината при откриване на процедури за финансиране по съответните програми;
- постоянно търсене на нови възможности за финансиране на проекти по всички програми, приложими за Общината като бенефициент.

С приемането на Плана за интегрирано развитие на община Самуил за периода 2021-2027 г. са набелязани целите и задачите, които трябва да се реализират за плановия период. Във връзка с това, общинската администрация следи за всички възможни европейски и български програми и донорски организации, които биха могли да финансират отделни обекти, дейности и проекти, което да доведе до постигане целите на ПИРО. През последните години са използвани редица възможности за кандидатстване с проекти, привличане и усвояване на средства от европейски фондове и програми на българските министерства. За съжаление не всички проектни предложения са одобрени и финансирани, но те остават ресурс на Общината за оставащите 4 години за изпълнение на плана.

Предмет на мониторинга на ПИРО е постигането на целите и приоритетите на документа, както и действията на местната власт и администрация, организациите, бизнес структурите, физическите и юридическите лица, свързани с неговото изпълнение.

Мерките за наблюдение и механизмите за събиране, обработване и анализ на данни са заложили в самия План за интегрирано развитие за периода 2021-2027 г. Орган на наблюдение на ПИРО е Общинския съвет. Функциите по наблюдението на ПИРО включват:

- Наблюдение на изпълнението на ПИРО въз основа на определените макроикономически индикатори, индикаторите, отчетаци приноса към целите на европейската политика за сближаване през периода 2021-2027 г., глобалните екологични индикатори, целите на Националната програма за развитие „България 2030“ и другите специфични количествени индикатори по отношение на реализацията на целите, приоритетите и мерките за регионално развитие;

- Координация на дейностите по наблюдението на ПИРО със заинтересуваните органи, организации, физически и юридически лица;

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Самуил
2021-2027 г.

- Обсъждане и одобряване на редовните годишни доклади и на заключителния доклад за изпълнението на ПИРО;

- Разглеждане на предложения и вземане на решения за повишаване ефективността на процеса на наблюдение в случай на установяване на проблеми и пропуски - издаване на конкретни указания за преодоляването им;

- Определяне и изпълнение на мерки за осигуряване на информация и публичност относно постигнатите резултати от наблюдението с цел да се гарантира прозрачност при изпълнението на ПИРО.

Системата за наблюдение на ПИРО включва следните основни компоненти:

- Система от индикатори за наблюдение, отчетени по-горе, отразяващи специфичния характер на плана, реализацията на неговите цели, социално-икономическото състояние, развитието на инфраструктурата и проблемите на околната среда в контекста на устойчивото регионално развитие;

- Източници, начини и периодичност за събиране, обработка и анализиране на информацията - наблюдението на изпълнението на ПИРО се осъществява на основата на данни на НСИ, ИСУН, ЕВРОСТАТ, АПИ, АЗ, АУЕР, ИАОС, РИОСВ, РЗИ, АСП и др., както и на основата на данни от други надеждни национални, регионални и местни източници на информация. При извършването на специфични тематични наблюдения и оценки ще се включат и резултати от анкетни проучвания за мнението и настроеността на населението, живеещо в общините на района.

- Финансовото и техническото обезпечаване на дейността по наблюдението на ПИРО се осигурява от бюджета на Община Самуил, чрез субсидии от РБ.

- Местните власти участват в реализацията на мерките и постигане на целите на планове за интегрирано развитие и програмите за тяхната реализация.

- Местните власти осигуряват собствени финансови ресурси и мобилизират такива на социалните партньори на местно ниво за реализация на проекти и дейности в техните планови документи.

- Неправителствените организации, социално-икономическите партньори и частния сектор активно участват в процеса на разработване на ПИРО и наблюдение изпълнението на плана; подкрепят и участват в разработването на проекти за изпълнението на плана. Тази група от участници ще бъде пряко включена и в реализацията на проекти и дейности, основно насочени към подобряване на средата за живот и развитие.

За изпълнението на ПИРО се извършват междинна и последваща оценка. Оценката предоставя информация за ефективността от провежданата политика. Тя осигурява на управлението механизми на контрол чрез информация за разходите и за резултатите, подпомага и съответните управленски власти да преценят въздействието от изпълнението на регионалния план, да го подобрят като го преосмислят от гледна точка на заложените цели и приоритети и възможностите за тяхното реализиране. Чрез оценката се изяснява и ефектът от планираните дейности, тя може да подобри също така и прозрачността в процеса на прилагане на плана и да насърчи повишаването на отговорността на властите пред широката общественост.

Резултатите от наблюдението на ПИРО се обобщават в изготвени редовни Годишни доклади, които съдържат информация за: общите условия за изпълнение на ПИРО и в частност промените в социално-икономическите условия и политиките за развитие на национално, регионално и местно ниво; постигнатия напредък по изпълнението на целите и приоритетите на ПИРО въз основа на индикаторите за наблюдение; действията, предприети от местната власт с цел осигуряване на ефективност и ефикасност при изпълнението на общинския план за развитие; заключения и предложения за подобряване на резултатите от

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Самуил
2021-2027 г.

наблюдението. Годишните доклади за наблюдението на изпълнението на ПИРО осигуряват информация за изготвяне на междинната и последващата оценка.

По решение на органа за наблюдение – Общинския съвет, или по искане на Кмета могат да се изготвят и доклади за отделен случай или за отделен период, както и по определена тема или специфичен проблем.

Междинната оценка се извършва в средата на периода на действие на документа за стратегическо планиране и включва: оценка на първоначалните резултати от изпълнението; оценка на степента на постигане на съответните цели; оценка на ефективността и ефикасността на използваните ресурси; изводи и препоръки за актуализация на съответния документ. На база на резултатите от междинната оценка е възможно да се инициира актуализация на ПИРО, за да се направят необходимите корекции в документа и да се предприемат мерки, за да се осигури реализиране на заложените цели и приоритети, като се отговори на нуждите на района.

Като слабост на етапа на настоящата междинна оценка отчитаме факта, че няма практика НПО и бизнеса да се привличат като партньори за изпълнението на ПИРО и не се насърчават да изготвят проекти и да кандидатстват самостоятелно за финансиране на процедури, по които са бенефициенти, за да допринасят за постигане на общите цели и приоритети. Община Самуил следва да работи в тази посока, чрез по-активно търсене и привличане на бизнеса и НПО като партньори в съвместни проекти и информиране за възможностите им самите те да кандидатстват за финансиране.

ИЗВОДИ:

В Община Самуил е създадена добра организация за прилагане на ПИРО от гледна точка на заложен и реализирани проекти и дейности, вътрешен мониторинг, отчетност и контрол. Това се доказва от постигнатите резултати и напредък в изпълнението на заложените цели и приоритети на плана. Общината е натрупала административен опит в разработването и изпълнението на проекти в различни сфери на обществения живот. Проблем остава липсата на достатъчно квалифицирани експерти в администрацията, които да управляват и отчитат проекти и ограничените ресурси в местния бюджет за реализация и съфинансиране на мащабни обекти и дейности в изпълнение на плана.

ОБОБЩЕНИ ИЗВОДИ

Анализът на етапа на Междинна оценка показва отлични резултати в реализацията на Плана за интегрирано развитие на община Самуил за първите три години от неговото прилагане (2021-2023 г.). Финансовото изпълнение на плана е 63% (20 212 хил. лева), а техническото изпълнение е 152% (88 броя отчетени проекти и дейности). Изпълнението на плана е много успешно, въпреки трудностите, предизвикани от пандемията, войните, инфлацията, енергийната, икономическа и политически кризи. Вероятно общото изпълнение на ПИРО щеше да е още по-добро ако бяха стартирали на време процедурите за кандидатстване с проекти и финансиране от европейските програми за периода 2021-2027 г., НПВУ и СПРЗСР. На етапа на МО реализацията на заложените мерки и дейности е по-висока, но не може да се измери точно поради липсващите данни и информация за всички проекти и дейности на частния сектор, които няма как да бъдат проследени и отчетени.

За периода на междинна оценка на ПИРО 2021-2023 г., в община Самуил се наблюдават тенденции на подобрене на социално-икономическото развитие. Основният проблем остава демографската криза, намаляващото и застаряващо население. Отбелязан е икономически растеж, който се изразява в нарастване броя на предприятията, обема на

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Самуил
2021-2027 г.

произведената и реализирана продукция и печалбите на местните фирми. Има напредък и в областта на подобряване на техническите и социални инфраструктури. Остават неизпълнени големите проекти за подобряване състоянието на водоснабдителните и изграждане на канализационни мрежи и ПСОВ в населените места на общината.

В резултат на проведената междинна оценка за изпълнение на ПИРО на община Самуил можем да направим следните обобщени изводи:

1. В регионален план през периода 2021-2023 г. община Самуил запазва пето място по територия и шесто място по население в областта. В общината в края на 2023 г. живее 5,82% от населението на област Разград и 0,86% от населението на СЦР.
2. По брой населени места (14), община Самуил се нарежда на пето място в област Разград. Селищната система на общината е сравнително устойчива. Застрашено от обезлюдяване и изчезване е само село Кара Михал (под 50 жители към 2023 г.).
3. По официални данни на НСИ към 31.12.2023 г. в община Самуил живеят 5862 души - с 1% или с 68 души повече от предходната 2022 г., но с 9% по-малко спрямо базовата 2019 г. Относителният дял на мъжете е 49%, а на жените 51%. Средната гъстота на населението в община Самуил (23,45 души на кв. км. за 2023 г.) е по-ниска от средните стойности за област Разград (41,75), СЦР (45,98 души на кв. км.) и средната гъстота за страната (58,07).
4. Естественят прираст на населението е отрицателен, средно по минус 68 души на година, като през 2021 г. в резултат на пандемията от коронавирус достига минус 111, а през 2023 г. намалява до минус 38 души. Средногодишният брой на живородените деца в община Самуил е 56. Средната смъртност е 124 човека годишно.
5. Механичният прираст на населението е положителен, средно по +56 човека на година, като през 2023 г. е +106. Населението на общината за периода 2019-2023 г. се е увеличило от положителна миграция с 280 човека. Общо в резултат на отрицателния естествен и въпреки положителния механичен прираст населението в община Самуил за периода на прилагане и действие на ПИРО - 2021-2023 г. е намаляло с 59 души.
6. Образователната система е добре организирана и материално обезпечена. Броят на учениците намалява само с 1, а на децата в детските градини се увеличава с 8 за отчетната 2023 година. Здравеопазването е достъпно и населението е сравнително обезпечено със здравни и лечебни заведения, медицинско оборудване и персонал. Ограничен остава достъпа до лекарства и в общината работи само една аптека. Предлагат се много и разнообразни социални дейности и услуги, които отговарят напълно на потребностите на местното население и имат капацитет за обслужване на потребители от региона и страната.
7. Безработицата през 2023 г. нараства значително (с 6,3 пункта) и достига 27,4%, като остава значително по-висока от средните нива за област Разград (9,8%) и за страната (5,6%). След отчетения ръст от 19% на годишна база, заплатите в община Самуил са по-високи от средните за област Разград (16955 лева), но остават със стойности по-ниски от средните за страната (21242 лева). По-високи са възнагражденията на работещите в частния сектор – 19978 лева средногодишно, а заетите в общественния сектор получават средно по 15241 лева на година.
8. Икономическото развитие на община Самуил през 2023 г. се характеризира с различна динамика в отделните сектори, но като цяло отчитаме подем. Селското стопанство запазва своите стабилни позиции и отчитаме ръст на броя на предприятията в сектора. Бизнесът постепенно преодолява кризата и трудностите, предизвикани от неблагоприятните макроикономически условия. Статистиката отчита ръст на доходите и потреблението и подобряване на финансовите резултати на местните предприятия.
9. Въпреки ограничените възможности за европейско финансиране, предизвикателствата и трудностите през 2023 година, войните, кризите и неблагоприятните демографски и политически процеси, Община Самуил се справя добре и успява да реализира част от планираните в ПИРО проекти, мерки и дейности.

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Самуил
2021-2027 г.

10. В Индикативната финансова таблица към ПИРО на община Самуил 2021-2027 г. за трите основни приоритета са заложили 58 проекти и дейности на обща стойност 32 150 хиляди лева. На етапа на МО отчитаме 88 проекти, обекти и дейности на обща стойност 20 212 лева. Изводът е, че финансовото изпълнение на ПИРО за първите три години на база усвоени средства и инвестиции е 63%, а техническото изпълнение на база заложили и изпълнени проекти дейности е 152%. Това е много добър напредък в изпълнението на плана в средата на програмния период, предвид забавянето на възможностите за финансиране от оперативни програми, НПВУ и СПРЗСР. Реалното финансово и техническо изпълнение на плана е по-голямо, но не може да бъде измерено точно тъй като не са отчетени проектите, финансирани с частни инвестиции.
11. Най-успешен на етапа на междинна оценка на ПИРО по техническо и финансово изпълнение е Приоритет 1 „Обновяване на икономиката в общината“ с 100% техническо и 227% финансово преизпълнение. На второ място е Приоритет 2 „Съхраняване и развитие на човешкия потенциал, разширяване и развитие на социалните услуги “ – 260% техническо и 105% финансово преизпълнение. Трети е Приоритет 3 „Териториална свързаност, устойчиво развитие и намаляване на неравенствата“ с 91% техническо и 22% финансово изпълнение. В рамките на отчетния период 2021-2023 година, Община Самуил се е справила отлично и успешно изпълнява заложените в плана проекти и дейности, като е постигнала значителен напредък и по трите основни приоритета.
12. Междинната оценка на ПИРО на база индикатори за въздействие и резултат показва подобряване на икономическото развитие на община Самуил, обновяване на инфраструктурите, насърчаване на заетостта, устойчиво развитие на селското стопанство, грижа за опазването на околната среда и други положителни въздействия. Остават нерешени демографските проблеми, населението намалява и застарява, безработицата се увеличава, но се прилагат редица насърчителни мерки за повишаване на квалификацията на безработните и устройването им на работа. Най-видимият ефект от прилагането на плана остават инвестициите в инфраструктурата - ремонт на улици, ремонти на обществени сгради, детски и спортни площадки и др.
13. Индикаторите са съотнесими пряко към приоритетите в плана и показват, че най-добър напредък е постигнат по показателите, измерващи изпълнението на Приоритет 1: Обновяване на икономиката. На второ място се нарежда Приоритет 3: Териториална свързаност, устойчиво развитие и намаляване на неравенствата. Най-незадоволителни са резултатите за индикаторите, оценяващи напредъка по Приоритет 2: Съхраняване и развитие на човешкия потенциал.
14. Ефикасността най-общо е оценка на съответствието между разходите и очакваните ползи от направените инвестиции в различни проекти и дейности. Изпълнените проекти и постигнатите индикатори показват висока резултатност в изпълнението на ПИРО. Реализираните проекти в община Самуил са в пълно съответствие със стратегическата рамка, като допринасят за постигане на целите и приоритетите на плана. Финансовите параметри на плана имат високо изпълнение въпреки ограничените възможности за кандидатстване и източници на финансиране, поради забавения старт на европейските програми. Всичко това дава основание за положителна оценка относно съотношението между направените разходи и очакваните/постигнатите ползи от изпълнението на плана.
15. Отчитайки видимите, реални резултати от реализираните проекти и дейности и техния ефект върху населението и целевата територия можем да отчетем много добра обща ефективност и ефикасност на ПИРО на община Самуил за периода 2021-2027 г. Основните източници на средства за изпълнение на ПИРО са фондовете на ЕС, чрез програмите: ПРСР, ОПРЧР, ОПНОИР, ОПХМП и НПВУ. По-малко финансиране е получено от национални фондове и програми на българската държава и средства от републиканския бюджет и общинския бюджет на Община Самуил.

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Самуил
2021-2027 г.

16. Създадена е добра организация за прилагане на ПИРО от гледна точка на заложили и реализирани проекти и дейности, вътрешен мониторинг, отчетност и контрол. Това се доказва от постигнатите резултати и напредък в изпълнението на заложените цели и приоритети на плана. Общината е натрупала административен опит в разработването и изпълнението на проекти в различни сфери на обществения живот. Проблем остава липсата на достатъчно квалифицирани експерти в администрацията, които да управляват проектите и ограничените ресурси в местния бюджет за реализация и съфинансиране на мащабни проекти и дейности в изпълнение на плана.

ПРЕПОРЪКИ

В резултат на проведената междинна оценка за напредъка в изпълнението на Плана за интегрирано развитие на община Самуил 2021-2027 г. имаме следните препоръки за повишаване степента на изпълнимост и приложимост на документа:

1. **Стратегията за развитие на общината** за оставащия период на действие на ПИРО до 2027 г. следва да бъде агресивна по отношение протичането на демографските процеси и привличане на млади хора за живот в общината, подкрепяща за насърчаване на икономиката, инвестициите и желания териториален баланс в развитието и стабилизираща по отношение изграждането и обновяването на инфраструктурите.
2. **Заложените приоритети** – демографски подем, икономически растеж, чиста околна среда, качествени и достъпни обществени услуги и подобряване на инфраструктурата са уместни по отношение на основните нужди и проблеми на целевия район. Визията на ПИРО звучи актуално, реалистично и е изпълнима в дългосрочна перспектива. Основните стратегически цели и приоритети са добре изведени и точно подредени и при актуализация на ПИРО не следва да се променят.
3. **ПИРО да се съгласува с актуалните действащи програми, финансирани от европейските фондове в периода до 2027 г.**, които бяха одобрени след неговото приемане от Общински съвет – Самуил през 2021 г. Да се направи преглед на всички национални и европейски програми, по които Общината, местния бизнес и НПО са възможни бенефициенти и да се идентифицират реални мерки, процедури и схеми, по които може да се кандидатства за изпълнение на дейностите в плана.
4. **Да се актуализира Програмата за реализация на ПИРО** за оставащия период на неговото действие до 2027 г. с приоритетни и реално изпълними проекти, дейности, финансови източници, срокове и отговорници. От програмата да отпаднат неприложимите и неизпълними проекти и дейности, за които междинната оценка е показала нулев напредък и/или е констатирана липса на възможност за въздействие, планиране и отчетност на изпълнението.
 1. **Да се актуализира системата от Индикатори за въздействие и резултат** за оценка на изпълнението и постигане целите на ПИРО и да се заменят с реално измерими.
 2. **Да се кандидатства още по-активно** по международни и трансгранични програми и да се търсят нови партньорства за реализация на съвместни проекти с други Общини, бизнеса и НПО.
 3. **Общината да създаде база данни и да събира ежегодно информация от НПО, училища, читалища, бизнеса и земеделски производители** за техните инвестиции и проекти, за да може на етапа на Последваща оценка за изпълнение на плана да се включат и техните инициативи и дейности.
 4. **Реализираните мерки и дейности, които не са включени в Програмата за реализация на ПИРО, но съответстват на визията, основните приоритети и цели, да бъдат добавени в годишните отчети за изпълнение на документа** и да се включат

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Самуил
2021-2027 г.

в последващата оценка на плана. Това ще предаде по-голяма пълнота, яснота и актуалност на дейностите, в изпълнение на политиката за устойчиво местно развитие.

5. **Общината да продължи балансираната си териториална политика за местно развитие**, като осъществява проекти, мерки и дейности в града и селата.
6. **Да се популяризира ежегодно напредъка в изпълнението на ПИРО сред гражданите** и да се активизират бизнеса и НПО да участват в различни дейности и проекти, за да се повиши общото изпълнение на заложените цели и приоритети.

СПИСЪК НА ТАБЛИЦИТЕ, ГРАФИКИТЕ, СХЕМИТЕ

Таблица 1: Сравнителна характеристика на община Самуил и останалите общини в област Разград 2020-2023 г.

Таблица 2: Население в община Самуил 2019 – 2023 г.

Таблица 3: Население по населени места в община Самуил 2021-2023 г.

Таблица 4: Население под, в и над трудоспособна възраст по пол 2020-2023 г.

Таблица 5: Население по възрастови групи в община Самуил – 2020-2023 г.

Таблица 6: Естествен прираст на населението на община Самуил 2019-2023 г.

Таблица 7: Заселени, изселени и механичен прираст на населението 2019-2023 г.

Таблица 8: Образователна структура на населението на 7 и повече години по степен на образование към 07.09.2021 г.

Таблица 9: Население по етническа група, майчин език и вероизповедание към 07.09.2021 г.

Таблица 10: Население по постоянен и настоящ адрес към 31.12.2021-2023 г.

Таблица 11: Равнище на безработица в община Самуил 2020-2023 г.

Таблица 12: Безработни лица в община Самуил по населени места през 2023 г.

Таблица 13: Брой предприятия (без финансовите) в община Самуил за 2020 – 2022 г.

Таблица 14: Сравнителен анализ на основните икономически показатели на отчетените нефинансови предприятия 2020-2022 г.

Таблица 15: Баланс на земята по видове собственост към 2023 г.

Таблица 16: Баланс по видове територии по предназначение към 2023 г.

Таблица 17: Брой регистрирани земеделски производители по стопански години 2020-2023 г.

Таблица 18: Регистрирани земеделски стопани по землища/населени места

Таблица 19: Основни видове отглеждани земеделски култури през 2021-2023 година (ха)

Таблица 20: Средни добиви на земеделски култури за 2021-2022 и 2022/2023 година

Таблица 21: Брой отглеждани животни и брой животновъдни обекти към 2023 г.

Таблица 22: Разпределение на горските територии по вид собственост към 31.12.2023 г.

Таблица 23: Предвидено и осъществено ползване на дървесина през 2023 г.

Таблица 24: Социални услуги и социални проекти в община Самуил

Таблица 25: Медицински персонал и население на един лекар 2019-2023 г.

Таблица 26: Регистрирани медицински практики и специалисти в община Самуил по вид

Таблица 27: Брой паралелки, ученици, педагогически и непедагогически персонал по учебни заведения през учебната 2023/2024 г.

Таблица 28: Брой деца и персонал в детските градини през учебната 2023/2024 г.

Таблица 29: Справка за изпълнени проекти и дейности през периода 2021-2023 г.

Таблица 30: Изпълнение на ПИРО през периода 2021-2023 г. по приоритети и мерки

Таблица 31: Оценка на постигнатия напредък по изпълнението на целите и приоритетите на ПИРО на община Самуил по индикатори за наблюдение

Таблица 32: Индикативно разпределение на ефикасността на използваните ресурси по приоритети на ПИРО и източници на средства за периода 2021-2023 г.

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Самуил
2021-2027 г.

- Графика 1: Динамика на населението в община Самуил 2019-2023 г.
Графика 2: Естествен прираст на населението 2019-2023 г.
Графика 3: Механичен прираст на населението 2019-2023 г.
Графика 4: Образователна структура на населението в община Самуил към 2021 г.
Графика 5: Население по постоянен и настоящ адрес – сравнителни данни 2021-2023 г.
Графика 6: Динамика на безработицата в община Самуил 2020-2023 г. (%)
Графика 7: Планирани и отчетени проекти по приоритети на ПИРО 2021-2023 г. (брой)
Графика 8: Планирани и привлечени средства по приоритети на ПИРО (хил. лева)
Графика 9: Разпределение на вложените финансови средства по източници